

Η

ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

5^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της,στις 03 Φεβρουαρίου 2025, με την εξής σύνθεση: Γαρυφαλλιά Σκιάνη, Πρόεδρος, Μαρία Βύρρα, Μέλος, Ναυσικά – Σοφία Μπάσδελη, Μέλος – Εισηγήτρια.

Για να εξετάσει την από 25.12.2024 και υπό Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. 1907/27.12.2024 προδικαστική προσφυγή του οικονομικού φορέα, εταιρείας, με την επωνυμία, «...» και διακριτικό τίτλο «...» (εφ' εξής η «προσφεύγουσα»), όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Κατά της ... (εφ' εξής η «αναθέτουσα Αρχή»), όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Με την προδικαστική προσφυγή,η προσφεύγουσα αιτείται την ακύρωση της προσβαλλόμενης,υπ' αριθμ. ... , απόφασης της ... Συνεδρίασης της ... Επιτροπής της ... (Θέμα...), με την οποία κατακυρώθηκε ο εν θέματι διαγωνισμός στον οικονομικό φορέα «...», καθώς και κάθε άλλης συναφούς, πράξης ή παράλειψης, προγενέστερης ή μεταγενέστερης της αναθέτουσας Αρχής.

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε την Εισηγήτρια,

Μελέτησε τα σχετικά έγγραφα,

Σκέφθηκε κατά τον Νόμο

1.Επειδή, για την άσκηση της εν λόγω προσφυγής, έχει καταβληθεί το νόμιμο ηλεκτρονικό παράβολο, σύμφωνα με τα άρθρα 363 του ν. 4412/2016 και 5 του π.δ. 39/2017,με κωδικό ... , ποσού 8.064,50 ευρώ(βλ. την εκτύπωση από την σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών, με την ένδειξη «ΔΕΣΜΕΥΜΕΝΟ»).

2.Επειδή,με την από 28.08.2024 διακήρυξη, προκηρύχθηκε δημόσιος ανοικτός διαγωνισμός για την ανάθεση της σύμβασης ... «...», με κριτήριο

κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομικής άποψης προσφορά μόνο βάσει τιμής, εκτιμώμενης αξίας 1.612.900,00 ευρώ, άνευ ΦΠΑ, η οποία αναρτήθηκε στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.)στις 28.08.2024, με Α.Δ.Α.Μ ... 2024-08-28, καθώς και στην διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, όπου ο επίμαχος διαγωνισμός έλαβε συστημικό αριθμό ...

3.Επειδή η επίμαχη διαγωνιστική διαδικασία, ως εκ του αντικειμένου της, της προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης, άνευ Φ.Π.Α., και του χρόνου εκκίνησης της διαγωνιστικής διαδικασίας, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου IV του ν. 4412/2016, σύμφωνα με το άρθρο 345 του ν. 4412/2016, η δε Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ., ενώπιον της οποίας ασκείται η προσφυγή, είναι αρμόδια για την εξέτασή της.

4.Επειδή η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή έχει ασκηθεί εμπροθέσμως, καθ' όσον η προσβαλλόμενη απόφαση κοινοποιήθηκε στους συμμετέχοντες, μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ, στις 16.12.2024 η δε προσφυγή κατατέθηκε στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού εντός της προβλεπόμενης δεκαήμερης προθεσμίας από την κοινοποίηση της προσβαλλόμενης, στις 25.12.2024. Επιπλέον, η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή έχει ασκηθεί μετ' εννόμου συμφέροντος, καθώς η προσφεύγουσα (2η στην σειρά μειοδοσίας) βάλλει κατά της νομιμότητας της προσφοράς του οριστικού αναδόχου, επιδιώκοντας ευλόγως ν' ανατεθεί στην ίδια (προσφεύγουσα) η σύμβαση.

5.Επειδή η αναθέτουσα Αρχή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 365 της παρ. 1 του ν. 4412/2016, κοινοποίησε την προσφυγή μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ στους θιγόμενους από τυχόν αποδοχή της, στις 27.12.2024, προκειμένου αυτοί να λάβουν γνώση και ν' ασκήσουν ενδεχομένως το δικαίωμα παρέμβασής τους. Περαιτέρω, η αναθέτουσα Αρχή υπέβαλε εμπροθέσμως τις απόψεις της, στις 07.01.2025.

6. Επειδή, με το άρθρο 103 του ν. 4412/2016, ορίζεται, ότι « 1. Μετά από την αξιολόγηση των προσφορών, η αναθέτουσα αρχή ειδοποιεί εγγράφως τον προσφέροντα, στον οποίο πρόκειται να γίνει η κατακύρωση («προσωρινό ανάδοχο»), να υποβάλει εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής έγγραφης ειδοποίησης σε αυτόν, τα αποδεικτικά έγγραφα νομιμοποίησης και τα πρωτότυπα ή αντίγραφα που εκδίδονται

σύμφωνα με το άρθρο 11 του ν. 2690/1999 (Α' 74), όλων των δικαιολογητικών του άρθρου 80, όπως καθορίζονται ειδικότερα στα έγγραφα της σύμβασης, ως αποδεικτικά στοιχεία για τη μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού των άρθρων 73, περί λόγων αποκλεισμού, και 74, περί αποκλεισμού οικονομικού φορέα από δημόσιες συμβάσεις, καθώς και για την πλήρωση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής των άρθρων 75 έως 78. Τα δικαιολογητικά υποβάλλονται στην αναθέτουσα αρχή μέσω του ΕΣΗΔΗΣ. 2. Αν δεν προσκομισθούν τα παραπάνω δικαιολογητικά ή υπάρχουν ελλείψεις σε αυτά που υποβλήθηκαν, η αναθέτουσα αρχή καλεί τον προσωρινό ανάδοχο να προσκομίσει τα ελλείποντα δικαιολογητικά ή να συμπληρώσει τα ήδη υποβληθέντα, ή να παράσχει διευκρινήσεις με την έννοια του άρθρου 102, εντός δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης σε αυτόν. [...]» και με το άρθρο 104 του ν. 4412/2016 ορίζεται, ότι «1. Το δικαίωμα συμμετοχής, καθώς και οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής, όπως ορίστηκαν στα έγγραφα της σύμβασης, κρίνονται: α) κατά την υποβολή της αίτησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος ή της προσφοράς, με την υποβολή του ΕΕΕΣ, β) κατά την υποβολή των δικαιολογητικών του άρθρου 80 και γ) κατά την εξέταση της υπεύθυνης δήλωσης, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην περ. γ' της παρ. 3 του άρθρου 105, περί κατακύρωσης και σύναψης σύμβασης.[...]. Σημειωτέον ότι με την υπ' αριθμ. 1939/2022 απόφαση του ΣτΕ κρίθηκε, ότι το ΕΕΕΣ λειτουργεί ως προκαταρκτική απόδειξη πλήρωσης των απαιτούμενων προϋποθέσεων συμμετοχής, για τις ανάγκες του σταδίου υποβολής της προσφοράς, προκειμένου να μην υποχρεούνται να προσκομίσουν τα σχετικά αποδεικτικά μέσα όλοι οι διαγωνιζόμενοι. Δεν αποτελεί όμως οριστική απόδειξη συνδρομής των προϋποθέσεων αυτών, κατά τον χρόνο συμμετοχής, για τον οικονομικό φορέα, στον οποίο αποφασίζεται να ανατεθεί η σύμβαση, η υποχρέωση του οποίου να αποδείξει, ότι πληροί τις προϋποθέσεις αυτές, και κατά τον χρόνο συμμετοχής, με τα κατάλληλα αποδεικτικά μέσα, παραμένει ακέραια και, απλώς, το χρονικό σημείο προσκόμισης αποδεικτικών μέσων, αναγόμενων και στον χρόνο υποβολής της προσφοράς, μετατίθεται σε επόμενο στάδιο. Η δε πρόβλεψη περί προσκόμισης «ενημερωμένων δικαιολογητικών» από τον οικονομικό φορέα, στον οποίο αποφασίσθηκε η ανάθεση της σύμβασης, προϋποθέτει, ότι προσκομίζονται πάντως δικαιολογητικά, που καλύπτουν και τον χρόνο

συμμετοχής. Μόνο με τον τρόπο αυτόν διασφαλίζεται, ότι η αναθέτουσα Αρχή είναι σε θέση να προβεί στις αναγκαίες επαληθεύσεις για την πλήρωση των προϋποθέσεων στα χρονικά σημεία, που πρέπει αυτές να συντρέχουν, και αποτρέπεται ο κίνδυνος καταστρατήγησης της διαδικασίας, με την συμμετοχή οικονομικών φορέων, που δεν πληρούν τα κριτήρια συμμετοχής, και με την ανάθεση της σύμβασης σε οικονομικό φορέα, που απέκτησε τις προϋποθέσεις σε στάδιο μεταγενέστερο της υποβολής της προσφοράς.

7. Επειδή η διακήρυξη, η οποία συνιστά το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού, δεσμεύοντας αμφίδρομα την αναθέτουσα Αρχή και τους διαγωνιζόμενους (βλ. ενδεικτικά αποφάσεις ΣτΕ 1217/2018, σκ. 5, 2434/2017, σκ. 5, 1086/2015, σκ. 5, 4901/2014, σκ. 8, 2551/2013, 5022/2012, 2635/2009, ΕΑ ΣτΕ 15/2021, 352/2016, 53/2011, 241/2020, Πράξεις VI Τμήματος ΕΛΣυν 181/2006, 31/2003, 105/2003, 294/2010, 224/2007, 78/2007, 19/2005 και αποφάσεις 7ου Τμ. Ε.Σ 539/2024, 2106/2021 κ.α.), ορίζει, στις κρίσιμες για την επίλυση της παρούσας διαφοράς διατάξεις, τα εξής: **«2.2.3 Λόγοι αποκλεισμού** Αποκλείεται από τη συμμετοχή στην παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης (διαγωνισμό) οικονομικός φορέας, εφόσον συντρέχει στο πρόσωπό του (εάν πρόκειται για μεμονωμένο φυσικό ή νομικό πρόσωπο) ή σε ένα από τα μέλη του (εάν πρόκειται για ένωση οικονομικών φορέων) ένας ή περισσότεροι από τους ακόλουθους λόγους:....2.2.3.4. Αποκλείεται από τη συμμετοχή στη διαδικασία σύναψης της παρούσας σύμβασης, οικονομικός φορέας σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες καταστάσεις:(α) ..., (β) εάν τελεί υπό πτώχευση ή έχει υπαχθεί σε διαδικασία ειδικής εκκαθάρισης ή τελεί υπό αναγκαστική διαχείριση από εκκαθαριστή ή από το δικαστήριο ή έχει υπαχθεί σε διαδικασία πτωχευτικού συμβιβασμού ή έχει αναστείλει τις επιχειρηματικές του δραστηριότητες ή έχει υπαχθεί σε διαδικασία εξυγίανσης και δεν τηρεί τους όρους αυτής ή εάν βρίσκεται σε οποιαδήποτε ανάλογη κατάσταση προκύπτουσα από παρόμοια διαδικασία, προβλεπόμενη σε εθνικές διατάξεις νόμου. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να μην αποκλείει έναν οικονομικό φορέα ο οποίος βρίσκεται σε μία εκ των καταστάσεων που αναφέρονται στην περίπτωση αυτή, υπό την προϋπόθεση ότι αποδεικνύει ότι ο εν λόγω φορέας είναι σε θέση να εκτελέσει τη σύμβαση, λαμβάνοντας υπόψη τις ισχύουσες διατάξεις και τα μέτρα για τη συνέχιση της επιχειρηματικής του λειτουργίας. ...

2.2.4 Καταλληλότητα άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας Οι

οικονομικοί φορείς που συμμετέχουν στη διαδικασία σύναψης της παρούσας σύμβασης απαιτείται να ασκούν δραστηριότητα συναφή με το αντικείμενο της σύμβασης. Οι οικονομικοί φορείς που είναι εγκατεστημένοι σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης απαιτείται να είναι εγγεγραμμένοι σε ένα από τα επαγγελματικά μητρώα ή εμπορικά μητρώα που τηρούνται στο κράτος εγκατάστασής τους ή να ικανοποιούν οποιαδήποτε άλλη απαίτηση ορίζεται στο Παράρτημα ΧΙ του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016. ... Οι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα οικονομικοί φορείς πρέπει να είναι εγγεγραμμένοι στο οικείο επαγγελματικό μητρώο, εφόσον, κατά την κείμενη νομοθεσία, απαιτείται η εγγραφή τους για την υπό ανάθεση υπηρεσία. ... **2.2.6 Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα** Όσον αφορά στην τεχνική και επαγγελματική ικανότητα για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης και δεδομένου ότι οι ζητούμενες προς παροχή υπηρεσίες είναι σύνθετες και εξειδικευμένες για τους εξής κυρίως λόγους: ... Οι εγκαταστάσεις των ... ευρίσκονται κάτω από σημαντικές ... και στοιχεία τους αποτελούν τον στατικό φορέα πάνω από τον οποίο διέρχονται οι ... αυτές. Οι εγκαταστάσεις των ... αποτελούν ένα ενιαίο και κρίσιμο για τους ... σύνολο ... υπό δυσμενείς συνθήκες λειτουργίας. Πρέπει να είναι μονίμως επαρκώς συντηρημένες και ασφαλείς, ώστε να εξασφαλίζουν σε ... ημέρα και νύχτα, υπό οποιοσδήποτε καιρικές συνθήκες και φόρτο ... και είναι πολύ σημαντική η δυνατότητα άμεσης επέμβασης του Παρόχου προς αποκατάσταση πολλών και διαφορετικών ειδών βλαβών, χωρίς να παρακωλύεται η κυκλοφορία των ... καθώς και η συνέχεια της ... Ο Πάροχος, κατά την διάρκεια εκτέλεσης της ... της παρούσας σύμβασης, πρέπει να διαθέτει την απαραίτητη τεχνική ικανότητα, τεχνογνωσία, εμπειρία, προσωπικό και εξοπλισμό, ώστε να μπορεί, εκτός από τις συνηθισμένες οικοδομικές και ηλεκτρομηχανολογικές εργασίες, να εκτελεί - ενδεικτικά - και τις κάτωθι εργασίες αντιμετώπισης όλων των προβλημάτων και βλαβών: εκσκαφές, διενέργεια τομής ή τομών για τον εντοπισμό του βραχυκυκλώματος, αντικατάσταση κατεστραμμένων ιστών και βραχιόνων με νέους, αντικατάσταση κατεστραμμένων φωτιστικών σωμάτων με νέα, αντικατάσταση κατεστραμμένων εσωτερικών οργάνων φωτιστικών σωμάτων με νέα με την έρευνα που απαιτείται για τον εντοπισμό της βλάβης και τις σχετικές μετρήσεις με όργανο, αντικατάσταση (αποξήλωση και εγκ/ση) κατεστραμμένων σωλήνων, καλωδίων, γειώσεων, που πολλές φορές είναι άγνωστη η διαδρομή

τους με την έρευνα που απαιτείται, αντικατάσταση κατεστραμμένων οργάνων ηλεκτρικών πινάκων ή πύλλαρ με την έρευνα εντοπισμού της βλάβης και τις σχετικές μετρήσεις με όργανο, εξεύρεση και αποκατάσταση βραχυκυκλωμάτων του δικτύου ηλεκτροφωτισμού των ... που απαιτεί επίπονες εργασίες, εύρεση σφαλμάτων και αποκατάσταση βλαβών συστημάτων αυτοματισμού (...) φωτισμού ..., έλεγχος και επισκευή ... άντλησης ... απόφραξη ... κ.λπ. Επί πλέον, στα πλαίσια της υπόψη σύμβασης προβλέπεται να εκτελεστούν ορισμένες εργασίες εξωραϊσμού, που απαιτούν εξειδικευμένο προσωπικό, με αποδεδειγμένη εμπειρία στο ανά περίπτωση αντικείμενο και χρήση υλικών κατάλληλων για τον ειδικό σκοπό, για τον οποίο προβλέπονται. Για όλα τα παραπάνω, η τεχνική ικανότητα και η επάρκεια των προσόντων εκάστου διαγωνιζόμενου, σε σχέση προς τα ζητούμενα για την πλήρη και ικανοποιητική παροχή ..., θα πρέπει να αποδεικνύεται εκ μέρους του, με την προσκόμιση (επί ποινή αποκλεισμού) των παρακάτω (Α έως Δ) αναφερόμενων στοιχείων:....Β) Ο διαγωνιζόμενος οφείλει να διαθέτει έμπειρο και επαρκές από πλευράς αριθμού ατόμων διευθυντικό και επιστημονικό προσωπικό, το οποίο θα είναι υπεύθυνο για τον συντονισμό του τεχνικού προσωπικού για την εκτέλεση των εργασιών και τον έλεγχο και την εξασφάλιση της ποιότητας των παρεχόμενων ..., ώστε αυτές να παρασχεθούν έντεχνα και εμπρόθεσμα, χωρίς να δημιουργηθούν προβλήματα στη συνολική λειτουργία των εγκαταστάσεων των ... Στο προσωπικό αυτό θα περιλαμβάνονται κατ' ελάχιστο:•Ένας (1) Διπλωματούχος ή Πτυχιούχος Μηχανικός, με χρόνο αποκτήσεως πτυχίου τουλάχιστον δέκα (10) έτη και αποδεδειγμένη εμπειρία, ως Διευθυντής Έργου ή Εργοταξιάρχης εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων έργων ή ... για τουλάχιστον δύο (2) έτη, ο οποίος θα απασχολείται επιτελικά με όλα τα θέματα που αφορούν την εκτέλεση της σύμβασης και θα αναλάβει για λογαριασμό του Παρόχου την ενημέρωση και τις επαφές με την Υπηρεσία κατά τη διάρκεια της ... αλλά και κατά το χρόνο εγγύησης.•Ένας (1) τουλάχιστον Διπλωματούχος ή Πτυχιούχος Ηλεκτρολόγος ή Μηχανολόγος, με χρόνο αποκτήσεως πτυχίου τουλάχιστον πέντε (5) έτη και με τουλάχιστον ένα (1) έτος εμπειρία στο αντικείμενο της ... ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων•Δύο (2) αδειούχοι ηλεκτρολόγοι, με διετή τουλάχιστον εμπειρία στο αντικείμενο των εργασιών ... ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων. Τα φυσικά πρόσωπα που δηλώνονται από τον προσφέροντα στην Ομάδα Έργου δύνανται να

απασχολούνται με εξαρτημένη σχέση εργασίας ή σύμβαση ανεξαρτήτων ..., η οποία είναι σε ισχύ, ήδη κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς. Στην τελευταία αυτή περίπτωση θεωρούνται ίδιοι πόροι του οικονομικού φορέα και όχι τρίτοι δανείζοντες και δεν απαιτείται εκ μέρους τους η υποβολή ΕΕΕΣ και των σχετικών αποδεικτικών μέσων. ... **2.2.8.1. Στήριξη στην ικανότητα τρίτων** Οι οικονομικοί φορείς μπορούν, όσον αφορά τα κριτήρια της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας (της παραγράφου 2.2.5) και τα σχετικά με την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα (της παραγράφου 2.2.6), να στηρίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών τους με αυτούς. Στην περίπτωση αυτή, αποδεικνύουν ότι θα έχουν στη διάθεσή τους τους αναγκαίους πόρους, με την προσκόμιση της σχετικής δέσμευσης των φορέων στην ικανότητα των οποίων στηρίζονται. Ειδικά, όσον αφορά τα κριτήρια επαγγελματικής ικανότητας που σχετίζονται με τους τίτλους σπουδών και τα επαγγελματικά προσόντα που ορίζονται στην περίπτωση στ' του Μέρους II του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016 ή με τη σχετική επαγγελματική εμπειρία, οι οικονομικοί φορείς, μπορούν να στηρίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων, μόνον εάν οι τελευταίοι θα εκτελέσουν τις εργασίες ή τις υπηρεσίες για τις οποίες απαιτούνται οι συγκεκριμένες ικανότητες. Τα φυσικά πρόσωπα που δηλώνονται από τον προσφέροντα στην Ομάδα Έργου και δεν αποτελούν ίδιους πόρους του προσφέροντος, κατά την παρ. 2.2.6.[I].γ της παρούσας, αποτελούν τρίτους, στην ικανότητα των οποίων στηρίζεται ο οικονομικός φορέας και απαιτείται η υποβολή διακριτών ΕΕΕΣ και των σχετικών αποδεικτικών μέσων, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην παρούσα. **2.2.8.2. Υπεργολαβία** Ο οικονομικός φορέας αναφέρει στην προσφορά του το τμήμα της σύμβασης που προτίθεται να αναθέσει υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους, καθώς και τους υπεργολάβους που προτείνει. Στην περίπτωση που ο προσφέρων αναφέρει στην προσφορά του ότι προτίθεται να αναθέσει τμήμα(τα) της σύμβασης υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους σε ποσοστό που υπερβαίνει το τριάντα τοις εκατό (30%) της συνολικής αξίας της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή ελέγχει ότι δεν συντρέχουν οι λόγοι αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3 της παρούσας. Ο οικονομικός φορέας υποχρεούται να αντικαταστήσει έναν υπεργολάβο, εφόσον συντρέχουν στο πρόσωπό του λόγοι αποκλεισμού της ως άνω παραγράφου 2.2.3.2.2.9

Κανόνες απόδειξης ποιοτικής επιλογής Το δικαίωμα συμμετοχής των οικονομικών φορέων και οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής τους, όπως ορίζονται στις παραγράφους 2.2.1 έως 2.2.8, κρίνονται κατά την υποβολή της προσφοράς, με το ΕΕΕΣ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2.2.9.1, κατά την υποβολή των δικαιολογητικών της παραγράφου 2.2.9.2 και κατά τη σύναψη της σύμβασης, με την υπεύθυνη δήλωση της περ. δ' της παρ. 3 του άρθρου 105 του ν. 4412/2016. Οι οικονομικοί φορείς μεριμνούν να διαθέτουν πιστοποιητικά, τα οποία να καλύπτουν και τον χρόνο υποβολής της προσφοράς, προκειμένου να τα υποβάλουν, εφόσον αναδειχθούν προσωρινοί ανάδοχοι ή εφόσον τους ζητηθεί, από την αναθέτουσα αρχή σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.9.2 Α. Στην περίπτωση που ο οικονομικός φορέας στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων, σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.8 της παρούσας, οι φορείς στην ικανότητα των οποίων στηρίζεται υποχρεούνται να αποδεικνύουν, κατά τα οριζόμενα στις παραγράφους 2.2.9.1 και 2.2.9.2, ότι δεν συντρέχουν οι λόγοι αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3 της παρούσας και ότι πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής κατά περίπτωση (παράγρ... 2.2.5 και 2.2.6). ...**2.2.9.1 Προκαταρκτική απόδειξη κατά την υποβολή προσφορών** Προς προκαταρκτική απόδειξη ότι οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς: α) δεν βρίσκονται σε μία από τις καταστάσεις της παραγράφου 2.2.3 και β) πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής των παραγράφων 2.2.4, 2.2.5, 2.2.6 και 2.2.7 της παρούσας, προσκομίζουν κατά την υποβολή της προσφοράς τους ως δικαιολογητικό συμμετοχής, το προβλεπόμενο από το άρθρο 79 παρ. 1 και 3 του ν. 4412/2016 Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), σύμφωνα με το επισυναπτόμενο στην παρούσα Παράρτημα ΙΙΙ, το οποίο ισοδυναμεί με ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986. **2.2.9.2 Αποδεικτικά μέσα** Α. Για την απόδειξη της μη συνδρομής λόγων αποκλεισμού κατ' άρθρο 2.2.3 και της πλήρωσης των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής κατά τις παραγράφους 2.2.4, 2.2.5, 2.2.6 και 2.2.7, οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν τα δικαιολογητικά του παρόντος. Η προσκόμιση των εν λόγω δικαιολογητικών γίνεται κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 3.2 από τον προσωρινό ανάδοχο. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητεί από προσφέροντες, σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, να υποβάλλουν όλα ή ορισμένα δικαιολογητικά, όταν αυτό απαιτείται για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας.

Οι οικονομικοί φορείς μεριμνούν να διαθέτουν δικαιολογητικά, τα οποία να καλύπτουν και τον χρόνο υποβολής της προσφοράς.γ) για την παράγραφο 2.2.3.4 περίπτωση β' πιστοποιητικό που εκδίδεται από την αρμόδια αρχή του οικείου κράτους - μέλους ή χώρας, το οποίο έχει εκδοθεί έως τρεις (3) μήνες πριν από την υποβολή του. Ιδίως οι οικονομικοί φορείς που είναι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα προσκομίζουν: i) Ενιαίο Πιστοποιητικό Δικαστικής Φερεγγυότητας από το αρμόδιο Πρωτοδικείο, από το οποίο προκύπτει ότι δεν τελούν υπό πτώχευση, πτωχευτικό συμβιβασμό ή υπό αναγκαστική διαχείριση ή δικαστική εκκαθάριση ή ότι δεν έχουν υπαχθεί σε διαδικασία εξυγίανσης. Ειδικά για τη διαδικασία εξυγίανσης προσκομίζεται επιπλέον υπεύθυνη δήλωση του νόμιμου εκπροσώπου του οικονομικού φορέα ότι τηρούνται οι όροι της συμφωνίας εξυγίανσης. Για τις ΙΚΕ προσκομίζεται επιπλέον και πιστοποιητικό του Γ.Ε.Μ.Η. περί μη έκδοσης απόφασης λύσης ή κατάθεσης αίτησης λύσης του νομικού προσώπου, ενώ για τις ΕΠΕ προσκομίζεται επιπλέον πιστοποιητικό μεταβολών. ii) Πιστοποιητικό του Γ.Ε.Μ.Η. από το οποίο προκύπτει ότι το νομικό πρόσωπο δεν έχει λυθεί και τεθεί υπό εκκαθάριση με απόφαση των εταίρων. iii) Εκτύπωση της καρτέλας "Στοιχεία Μητρώου/ Επιχείρησης" από την ηλεκτρονική πλατφόρμα της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, όπως αυτά εμφανίζονται στο ..., από την οποία να προκύπτει η μη αναστολή της επιχειρηματικής δραστηριότητάς τους. ... Β.2. Για την απόδειξη της απαίτησης του άρθρου 2.2.4. (απόδειξη καταλληλότητας για την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας) προσκομίζουν πιστοποιητικό/βεβαίωση του οικείου επαγγελματικού (ή εμπορικού) μητρώου του κράτους εγκατάστασης. Οι οικονομικοί φορείς που είναι εγκατεστημένοι σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης προσκομίζουν πιστοποιητικό/βεβαίωση του αντίστοιχου επαγγελματικού (ή εμπορικού) μητρώου του Παραρτήματος XI του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016, με το οποίο πιστοποιείται αφενός η εγγραφή τους σε αυτό και αφετέρου το ειδικό επάγγελμά τους. Στην περίπτωση που χώρα δεν τηρεί τέτοιο μητρώο, το έγγραφο ή το πιστοποιητικό μπορεί να αντικαθίσταται από ένορκη βεβαίωση ή, στα κράτη - μέλη ή στις χώρες όπου δεν προβλέπεται ένορκη βεβαίωση, από υπεύθυνη δήλωση του ενδιαφερομένου ενώπιον αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, συμβολαιογράφου ή αρμόδιου επαγγελματικού οργανισμού της χώρας καταγωγής ή της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο οικονομικός

φορέας ότι δεν τηρείται τέτοιο μητρώο και ότι ασκεί τη δραστηριότητα που απαιτείται για την εκτέλεση του αντικειμένου της υπό ανάθεση σύμβασης. Οι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα οικονομικοί φορείς προσκομίζουν βεβαίωση εγγραφής στο οικείο επαγγελματικό μητρώο ή πιστοποιητικό που εκδίδεται από την οικεία υπηρεσία του Γ.Ε.ΜΗ. Οικονομικοί φορείς που έχουν οικονομικό σκοπό και δεν έχουν την εμπορική ιδιότητα, και συνεπώς δεν είναι υπόχρεοι εγγραφής στο Γ.Ε.ΜΗ. (π.χ. μη κερδοσκοπικά σωματεία του άρθρου 78 ΑΚ,...) αποδεικνύουν την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας με κάθε πρόσφορο μέσο (ενδεικτικά καταστατικό, κωδικό άσκησης δραστηριότητα από ΑΑΔΕ) Για την απόδειξη άσκησης γεωργικού ή κτηνοτροφικού επαγγέλματος, οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν σχετική βεβαίωση άσκησης επαγγέλματος, από αρμόδια διοικητική αρχή ή αρχή Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Επισημαίνεται ότι τα δικαιολογητικά που αφορούν στην απόδειξη της απαίτησης του άρθρου 2.2.4 (απόδειξη καταλληλότητας για την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας) γίνονται αποδεκτά, εφόσον έχουν εκδοθεί έως τριάντα (30) εργάσιμες ημέρες πριν από την υποβολή τους, εκτός αν, σύμφωνα με τις ειδικότερες διατάξεις αυτών, φέρουν συγκεκριμένο χρόνο ισχύος. **B.4.** Για την απόδειξη της τεχνικής ικανότητας της παραγράφου 2.2.6 οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν: ... **B.** Αναφορά ψηφιακά υπογεγραμμένη από τον νόμιμο εκπρόσωπο του διαγωνιζόμενου, στην οποία θα αναφέρονται τα διευθυντικά και τα επιστημονικά στελέχη, του άρθρου 2.2.6.(2), οι οποίοι αποτελούν μέρος της ομάδας ... Η αναφορά θα συνοδεύεται υποχρεωτικά από τα κάτωθι στοιχεία: Πίνακα στοιχείων, στον οποίο θα αναγράφεται κατ' ελάχιστο, • Ονοματεπώνυμο, • Τίτλοι σπουδών, • Είδος και αριθμός άδειας άσκησης επαγγέλματος ή/και βεβαίωση αναγγελίας από τις οικείες Δ/νσεις Ανάπτυξης της ... κατά περίπτωση και όπου απαιτείται. • Είδος και αριθμός επαγγελματικής άδειας όπου απαιτείται. • Είδος και χρόνος της εμπειρίας. Σημειώνεται ότι όλα τα ανωτέρω θα πρέπει να είναι σε απόλυτη συμφωνία με τα δηλωθέντα στο ΕΕΕΣ κατά το πρώτο στάδιο του διαγωνισμού. Σε περίπτωση οιασδήποτε διαφοροποίησης αυτή θα πρέπει να είναι πλήρως αιτιολογημένη και το άτομο που θα προταθεί θα πρέπει να είναι τουλάχιστον ίσων προσόντων με αυτό το οποίο θα υποκαταστήσει. Τα ανωτέρω θα πιστοποιούνται με τα ακόλουθα αποδεικτικά στοιχεία τα οποία θα συνοδεύουν

υποχρεωτικά τον πίνακα ανάλογα με τη θέση που θα απασχοληθούν οι εργαζόμενοι : 1. για τον Διευθυντή έργου του πρώτου εδαφίου της παρ.2.2.6.B). της παρούσας • Πιστοποιητικά ή βεβαιώσεις δημόσιων ... ή ιδιωτικών φορέων, με τα οποία θα αποδεικνύεται ότι ασκήθηκαν τα καθήκοντα του διευθυντή έργου ή ..., τουλάχιστον για χρονικό διάστημα τουλάχιστον δύο (2) ετών. • φ/α πτυχίου • φ/α άδειας ασκήσεως επαγγέλματος ΤΕΕ (για τους αποφοίτους ΑΕΙ) ή βεβαίωση αναγγελίας από τις οικείες Δ/σεις Ανάπτυξης της ... (απόφοιτοι ΤΕΙ). 2.για τον μηχανικό του δευτέρου εδαφίου της παρ.2.2.6.B). της παρούσας •Πιστοποιητικά ή βεβαιώσεις δημόσιων ... ή ιδιωτικών φορέων, που έχουν την ευθύνη λειτουργίας ηλεκτρολογικών και μηχανολογικών εγκαταστάσεων, με τα οποία θα πιστοποιείται ότι ο μηχανικός έχει την απαιτούμενη εμπειρία (θα αναγράφεται ρητά το είδος και ο χρόνος της εμπειρίας καθώς και η θέση του εργαζόμενου). Ειδικότερα θα προκύπτει ότι έχει 12μηνιαία ή και πλέον εμπειρία σε ανάλογη θέση (διευθυντή έργου, αναπληρωτή διευθυντή, εργοταξιάρχη) σε σύμβαση/εις έργου/ων ή ... δημοσίου ή/και ιδιωτικών φορέων με αντικείμενο την ... ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων. • φ/α πτυχίου • φ/α άδειας ασκήσεως επαγγέλματος ΤΕΕ (για τους αποφοίτους ΑΕΙ) ή βεβαίωση αναγγελίας από τις οικείες Δ/σεις Ανάπτυξης της ... (απόφοιτοι ΤΕΙ). 3. για τους ηλεκτρολόγους του τρίτου εδαφίου της παρ.2.2.6.B). της παρούσας • φ/α πτυχίου • φ/α άδειας ασκήσεως επαγγέλματος ΤΕΕ (για τους αποφοίτους ΑΕΙ) ή βεβαίωση αναγγελίας από τις οικείες Δ/σεις Ανάπτυξης της ... (απόφοιτοι ΤΕΙ) • φ/α επαγγελματικής άδειας ή βεβαίωση αναγγελίας από τις οικείες Δ/σεις Ανάπτυξης της ... (λοιποί τεχνικοί όχι απόφοιτοι ΑΕΙ ή ΤΕΙ) • Πιστοποιητικά ή βεβαιώσεις δημόσιων ... ή ιδιωτικών φορέων, με τα οποία θα πιστοποιείται ότι οι τεχνικοί έχουν την απαιτούμενη εμπειρία (θα αναγράφεται ρητά το είδος και ο χρόνος της εμπειρίας καθώς και η θέση του εργαζόμενου). Ειδικότερα θα πρέπει να προκύπτει ότι έχουν διετή και πλέον εμπειρία στο αντικείμενο της ... ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων. ...B.6. Για την απόδειξη της νόμιμης εκπροσώπησης, στις περιπτώσεις που ο οικονομικός φορέας είναι νομικό πρόσωπο και εγγράφεται υποχρεωτικά κατά την κείμενη νομοθεσία και δηλώνει την εκπροσώπηση και τις μεταβολές της σε αρμόδια αρχή (πχ ΓΕΜΗ), προσκομίζει σχετικό πιστοποιητικό ισχύουσας εκπροσώπησης, το οποίο πρέπει να έχει εκδοθεί έως τριάντα (30) εργάσιμες ημέρες πριν από την

υποβολή του, εκτός αν αυτό φέρει συγκεκριμένο χρόνο ισχύος. Ειδικότερα για τους ημεδαπούς οικονομικούς φορείς προσκομίζονται: i) για την απόδειξη της νόμιμης εκπροσώπησης, στις περιπτώσεις που ο οικονομικός φορέας είναι νομικό πρόσωπο και υποχρεούται κατά την κείμενη νομοθεσία να δηλώνει την εκπροσώπηση και τις μεταβολές της στο ΓΕΜΗ, προσκομίζει σχετικό πιστοποιητικό ισχύουσας εκπροσώπησης, το οποίο πρέπει να έχει εκδοθεί έως τριάντα (30) εργάσιμες ημέρες πριν από την υποβολή του. ii) Για την απόδειξη της νόμιμης σύστασης και των μεταβολών του νομικού προσώπου γενικό πιστοποιητικό μεταβολών του ΓΕΜΗ, εφόσον έχει εκδοθεί έως τρεις (3) μήνες πριν από την υποβολή του. Στις λοιπές περιπτώσεις τα κατά περίπτωση νομιμοποιητικά έγγραφα σύστασης και νόμιμης εκπροσώπησης (όπως καταστατικά, πιστοποιητικά μεταβολών, αντίστοιχα ΦΕΚ, αποφάσεις συγκρότησης οργάνων διοίκησης σε σώμα, κ.λπ., ανάλογα με τη νομική μορφή του οικονομικού φορέα), συνοδευόμενα από υπεύθυνη δήλωση του νόμιμου εκπροσώπου ότι εξακολουθούν να ισχύουν κατά την υποβολή τους. ... B.9. Στην περίπτωση που οικονομικός φορέας επιθυμεί να στηριχθεί στις ικανότητες άλλων φορέων, σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.8, για την απόδειξη ότι θα έχει στη διάθεσή του τους αναγκαίους πόρους, προσκομίζει, ιδίως, σχετική έγγραφη δέσμευση των φορέων αυτών. Ειδικότερα, προσκομίζεται έγγραφο (συμφωνητικό ή σε περίπτωση νομικού προσώπου απόφαση του αρμόδιου οργάνου διοίκησης αυτού ή σε περίπτωση φυσικού προσώπου υπεύθυνη δήλωση), δυνάμει του οποίου αμφότεροι, διαγωνιζόμενος οικονομικός φορέας και τρίτος φορέας, εγκρίνουν τη μεταξύ τους συνεργασία για την κατά περίπτωση παροχή προς τον διαγωνιζόμενο της χρηματοοικονομικής ή/και τεχνικής ή/και επαγγελματικής ικανότητας του φορέα, ώστε αυτή να είναι στη διάθεση του διαγωνιζομένου για την εκτέλεση της σύμβασης. Η σχετική αναφορά πρέπει να είναι λεπτομερής και να αναφέρει κατ' ελάχιστον τους συγκεκριμένους πόρους που θα είναι διαθέσιμοι για την εκτέλεση της σύμβασης και τον τρόπο με τον οποίο θα χρησιμοποιηθούν αυτοί για την εκτέλεση της σύμβασης. Ο τρίτος θα δεσμεύεται ρητά ότι θα διαθέσει στον διαγωνιζόμενο τους συγκεκριμένους πόρους κατά τη διάρκεια της σύμβασης και ο διαγωνιζόμενος ότι θα κάνει χρήση αυτών σε περίπτωση που του ανατεθεί η σύμβαση....**2.4.6 Λόγοι απόρριψης προσφορών** Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του

ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει προσφορά: α) η οποία, με την επιφύλαξη του άρθρου 102 του ν. 4412/2016 περί συμπλήρωσης, αποκλίνει από απαράβατους όρους περί σύνταξης και υποβολής της προσφοράς, ή δεν υποβάλλεται εμπρόθεσμα με τον τρόπο και με το περιεχόμενο που ορίζεται στην παρούσα και συγκεκριμένα στις παραγράφους 2.4.1 (Γενικοί όροι υποβολής προσφορών), 2.4.2. (Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών), 2.4.3. (Περιεχόμενο φακέλων δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικής προσφοράς, ειδικά ως προς τους όρους, οι οποίοι ρητώς έχουν καθοριστεί επί ποινή αποκλεισμού, στην παρούσα διακήρυξη), 2.4.4. (Περιεχόμενο φακέλου οικονομικής προσφοράς, τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών, ειδικά ως προς τους όρους, οι οποίοι ρητώς έχουν καθοριστεί επί ποινή αποκλεισμού, στην παρούσα διακήρυξη), 2.4.5. (Χρόνος ισχύος προσφορών), 3.1. (Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών), 3.2 (Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου) της παρούσας, β) η οποία περιέχει ατελείς, ελλειπείς, ασαφείς ή λανθασμένες πληροφορίες ή τεκμηρίωση, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που περιέχονται στο ΕΕΕΣ, εφόσον αυτές δεν επιδέχονται συμπλήρωσης, διόρθωσης, αποσαφήνισης ή διευκρίνισης ή, εφόσον επιδέχονται, δεν έχουν αποκατασταθεί από τον προσφέροντα, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας, σύμφωνα το άρθρο 102 του ν. 4412/2016 και την παρ. 3.1.2.1 της παρούσας Διακήρυξης, ...θ) εφόσον διαπιστωθεί ότι είναι ασυνήθιστα χαμηλή διότι δε συμμορφώνεται με τις ισχύουσες υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18 του ν.4412/2016,...ια) η οποία παρουσιάζει ελλείψεις ως προς τα δικαιολογητικά που ζητούνται από τα έγγραφα της παρούσας Διακήρυξης, εφόσον αυτές δεν θεραπευτούν από τον προσφέροντα με την υποβολή ή τη συμπλήρωσή τους, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας, σύμφωνα με τα άρθρα 102 και 103 του ν.4412/2016,...

3.1.2 Αξιολόγηση προσφορών

3.1.2.1... Στη συνέχεια, εφόσον το αποφαινόμενο όργανο της αναθέτουσας αρχής εγκρίνει τα ανωτέρω πρακτικά, εκδίδεται απόφαση για τα αποτελέσματα όλων των ως άνω σταδίων («Δικαιολογητικά Συμμετοχής», «Τεχνική Προσφορά» και «Οικονομική Προσφορά») και η αναθέτουσα αρχή προσκαλεί εγγράφως, μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ, τον πρώτο σε κατάταξη μειοδότη στον οποίον πρόκειται να γίνει η κατακύρωση («προσωρινός ανάδοχος») να

υποβάλει τα δικαιολογητικά κατακύρωσης, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 103 και την παράγραφο 3.2 της παρούσας, περί πρόσκλησης για υποβολή δικαιολογητικών. Η απόφαση έγκρισης των πρακτικών δεν κοινοποιείται στους προσφέροντες, δεν αναρτάται στο ΚΗΜΔΗΣ και στη «...» και ενσωματώνεται στην απόφαση κατακύρωσης.

3.2 Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου - Δικαιολογητικά προσωρινού αναδόχου

Μετά την αξιολόγηση των προσφορών, η αναθέτουσα αρχή αποστέλλει σχετική ηλεκτρονική πρόσκληση στον προσφέροντα, στον οποίο πρόκειται να γίνει η κατακύρωση («προσωρινό ανάδοχο»), μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ και τον καλεί να υποβάλει, εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής έγγραφης ειδοποίησης σε αυτόν, τα αποδεικτικά έγγραφα νομιμοποίησης και τα πρωτότυπα ή αντίγραφα όλων των δικαιολογητικών που περιγράφονται στην παράγραφο 2.2.9.2. της παρούσας Διακήρυξης, ως αποδεικτικά στοιχεία για τη μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3 της Διακήρυξης, καθώς και για την πλήρωση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής των παραγράφων 2.2.4 - 2.2.8 αυτής. Αν δεν προσκομίστούν τα παραπάνω δικαιολογητικά ή υπάρχουν ελλείψεις σε αυτά που υποβλήθηκαν, η αναθέτουσα αρχή καλεί τον προσωρινό ανάδοχο να προσκομίσει τα ελλείποντα δικαιολογητικά ή να συμπληρώσει τα ήδη υποβληθέντα ή να παράσχει διευκρινίσεις, κατά το άρθρο 102 του ν. 4412/2016, εντός δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης σε αυτόν. Ο προσωρινός ανάδοχος δύναται να υποβάλει προς την αναθέτουσα αρχή, μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ, αίτημα για παράταση της ως άνω προθεσμίας, συνοδευόμενο από αποδεικτικά έγγραφα περί αίτησης χορήγησης δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου. Στην περίπτωση αυτή η αναθέτουσα αρχή παρατείνει την προθεσμία υποβολής τους, για όσο χρόνο απαιτηθεί για τη χορήγησή τους από τις αρμόδιες δημόσιες αρχές. Ο προσωρινός ανάδοχος μπορεί να αξιοποιεί τη δυνατότητα αυτή τόσο εντός της αρχικής προθεσμίας για την υποβολή δικαιολογητικών, όσο και εντός της προθεσμίας για την προσκόμιση ελλειπόντων ή τη συμπλήρωση ήδη υποβληθέντων δικαιολογητικών, κατά την έννοια του άρθρου 102 του ν. 4412/2016, όπως προβλέπεται ανωτέρω. Η παρούσα

ρύθμιση εφαρμόζεται αναλόγως και όταν η αναθέτουσα αρχή ζητήσει την προσκόμιση των δικαιολογητικών κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής και πριν από το στάδιο κατακύρωσης, κατ' εφαρμογή της διάταξης του πρώτου εδαφίου της παρ. 5 του άρθρου 79 του ν. 4412/2016, τηρουμένων των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας.».

8. Επειδή, με τον πρώτο λόγο της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται, ότι η οικονομική προσφορά της οριστικής αναδόχου, «...», ανερχόμενη σε 887.095,00 ευρώ και με προσφερόμενο ποσοστό έκπτωσης 45%, εμφανίζει απόκλιση μεγαλύτερη των δέκα ποσοστιαίων μονάδων από το ποσοστό 25,70%, που αποτελεί τον μέσο όρο των εκπτώσεων των αποδεκτών προσφορών (25% προσφερόμενο ποσοστό έκπτωσης της προσφοράς της προσφεύγουσας και 7,11% προσφερόμενο ποσοστό έκπτωσης της προσφοράς της τρίτης στην σειρά μειοδοσίας, εταιρείας «...»). Συνεπώς, ενόψει και του τεκμηρίου της ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς, που ορίζεται στον νόμο (10%), η προσφεύγουσα υποστηρίζει, ότι η αναθέτουσα Αρχή είχε δέσμια αρμοδιότητα, σύμφωνα με το άρθρο 88 του ν. 4412/2016, να καλέσει σε εξηγήσεις την προαναφερθείσα εταιρεία «...» αναφορικά με την τεκμαιρόμενη ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά της, η δε προσβαλλόμενη με την προδικαστική προσφυγή απόφαση της αναθέτουσας Αρχής, με την οποία, άνευ αιτιολογίας, ανακηρύχθηκε ανάδοχος διαγωνιζόμενος, που υπέβαλε έκδηλα χαμηλή προσφορά, τυγχάνει ανατιολόγητη, παράνομη και εσφαλμένη. Επιπροσθέτως, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται, ότι επί ζητημάτων ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς λαμβάνονται υπ' όψη και τα διδάγματα της κοινής πείρας και λογικής, ενόψει των οποίων, στις περιπτώσεις, όπου το προσφερόμενο ποσοστό έκπτωσης είναι μεγάλο και αποκλίνει ουσιωδώς από τις λοιπές προσφορές, προκύπτουν υπόνοιες ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς, οι οποίες καθιστούν επιβεβλημένη την αιτιολόγησή της. Περαιτέρω, η προσφεύγουσα προβάλλει, ότι, με την υποβολή ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς, διακινδυνεύεται και το δημόσιο συμφέρον, στο μέτρο που ο ανάδοχος ενδέχεται, κατά λογική ακολουθία, να επιχειρήσει, κατά την εκτέλεση της σύμβασης, να καλύψει την ζημία που υφίσταται, εξαιτίας του αδικαιολόγητα χαμηλού τιμήματος, σε βάρος της ποιότητας ή και της ποσότητας των παρεχόμενων ... Με τις απόψεις της, η αναθέτουσα Αρχή

αντέκρουσε τους σχετικούς ισχυρισμούς της προσφεύγουσας και υποστηρίζει, ότι η παράγραφος 5^α του άρθρου 88 του ν. 4412/2016 καθορίζει με σαφήνεια τις περιπτώσεις εφαρμογής της, ήτοι, ότι εφαρμόζεται σε δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών, ... τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών ... και ουδόλως αναφέρεται στις περιπτώσεις δημοσίων συμβάσεων ..., ως εν προκειμένω, και κατά συνέπεια, δεν απορρέει σχετική υποχρέωση της αναθέτουσας Αρχής να καλέσει τον πρώτο στην σειρά μειοδοσίας σε αιτιολόγηση και αξιολόγηση της οικονομικής προσφοράς του. Αναφορικά με τον ισχυρισμό της προσφεύγουσας περί λόγων δημοσίου συμφέροντος, η αναθέτουσα Αρχή παραθέτει προηγούμενες συναφείς συμβάσεις, που έχουν εκτελεσθεί, και τα προσφερόμενα ποσοστά έκπτωσης αυτών, υποστηρίζοντας, ότι δεν προέκυψε ζήτημα, ως προς την ποιότητα των ήδη εκτελεσμένων συμβάσεων, και ζητεί την απόρριψη του σχετικού λόγου, ως αβάσιμου.

9. Επειδή, στο **άρθρο 88 του ν. 4412/2016** «*Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές (άρθρο 69 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)*», όπως ίσχυε κατά τον χρόνο δημοσίευσης της διακήρυξης μετά την τροποποίησή του με το άρθρο 32 του ν. 4782/2021 (Α' 36), ορίζεται, ότι «*1. Όταν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με τα έργα, τα αγαθά ή τις υπηρεσίες, οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της πρόσκλησης της αναθέτουσας αρχής. Αν ο οικονομικός φορέας δεν ανταποκριθεί στη σχετική πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής εντός της άνω προθεσμίας και δεν υποβάλλει εξηγήσεις, η προσφορά του απορρίπτεται ως μη κανονική ... 2. Οι εξηγήσεις της παρ. 1 μπορεί να αφορούν ιδίως: α) τα οικονομικά χαρακτηριστικά της μεθόδου ..., β) τις επιλεγείσες τεχνικές λύσεις ή τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που διαθέτει ο προσφέρων ... για την εκτέλεση του έργου, γ) την πρωτοτυπία του έργου..., δ) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18 ... [υποχρεώσεις που απορρέουν από την περιβαλλοντική, εργατική και κοινωνικοασφαλιστική νομοθεσία], ε) ... στ) το ενδεχόμενο χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 89, περί δικαιολογητικών σχετικά με τις ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές. 3. Η αναθέτουσα αρχή αξιολογεί τις*

παρεχόμενες πληροφορίες, σε συνεννόηση με τον προσφέροντα. Μπορεί να απορρίψει την προσφορά μόνο εάν τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που αναφέρονται στην παρ. 2. Οι αναθέτουσες αρχές απορρίπτουν την προσφορά, εάν διαπιστώσουν ότι η προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή, διότι δεν συμμορφώνεται με τις ισχύουσες υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18. 4. ... 5. ... 5α. Στις δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών, ... τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών ..., ως ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές, σε κάθε περίπτωση, τεκμαίρονται προσφορές που υποβάλλονται σε διαγωνισμό και εμφανίζουν απόκλιση μεγαλύτερη των δέκα (10) ποσοστιαίων μονάδων από τον μέσο όρο του συνόλου των εκπτώσεων των παραδεκτών προσφορών που υποβλήθηκαν. Η αναθέτουσα αρχή δύναται να κρίνει ότι συνιστούν ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές και προσφορές με μικρότερη ή καθόλου απόκλιση από το ως άνω όριο. Οι παρεχόμενες εξηγήσεις του οικονομικού φορέα, ιδίως ως προς τον προσδιορισμό των οικονομικών μεγεθών, με τις οποίες ο προσφέρων διαμόρφωσε την προσφορά του, αποτελούν δεσμευτικές συμφωνίες και τμήμα της σύμβασης ανάθεσης που δεν μπορούν να μεταβληθούν καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης. 6. ...». Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση στο άρθρο 32 του ν. 4782/2021, με το οποίο προστέθηκε η παρ. 5α στο άρθρο 88 «...προτείνεται η λήψη δέσμης μέτρων για να καταπολεμηθεί το φαινόμενο των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών, που οδηγεί σε υποκοστολογημένες προσφορές με συνακόλουθη αδυναμία ολοκλήρωσης του έργου και εμφάνισης σοβαρών ποιοτικών προβλημάτων, ενώ συγχρόνως διογκώνεται το φαινόμενο των συμπληρωματικών συμβάσεων. Στο πλαίσιο αυτό καθορίζεται ένα συνδυασμένο όριο έκπτωσης άνω του οποίου ο οικονομικός φορέας υποχρεούται μετά από πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής να υποβάλλει έγγραφες εξηγήσεις...». Εξάλλου, οι διατάξεις του άρθρου 3.1.2. της διακήρυξης επαναλαμβάνουν κατά περιεχόμενο τις ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 88 του ν. 4412/2016, προβλέπουν δε, ότι «... εφαρμόζονται τα άρθρα 88 και 89 ν. 4412/2016. Εάν τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται, η προσφορά απορρίπτεται ως μη κανονική.».

10. Επειδή, από τις προαναφερόμενες διατάξεις του άρθρου 88 του ν. 4412/2016 συνάγονται τα ακόλουθα: Η αναθέτουσα Αρχή οφείλει να εκτιμήσει, αν οι υποβληθείσες σε διαγωνισμό οικονομικές προσφορές είναι ασυνήθιστα χαμηλές. Η ενεργοποίηση του μηχανισμού του ως άνω άρθρου 88, ήτοι η υποχρέωση της αναθέτουσας Αρχής να ελέγχει την σοβαρότητα μιας προσφοράς, εξαρτάται από την προηγούμενη ύπαρξη αμφιβολιών όσον αφορά στην αξιοπιστία και στην φερεγγυότητά της. Τούτο, δοθέντος ότι η κοινοτική οδηγία 2014/24/ΕΕ δεν καθορίζει μέθοδο υπολογισμού των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών. Επομένως, μόνον εφ' όσον προκύπτουν πράγματι τέτοιες αμφιβολίες, οφείλει η αναθέτουσα Αρχή να ζητήσει τις διευκρινίσεις που θεωρεί ενδεδειγμένες, ως προς την σύνθεση της προσφοράς, πριν, ενδεχομένως, την απορρίψει. Αντιθέτως, σε περίπτωση, κατά την οποία η προσφορά δεν φαίνεται ασυνήθιστα χαμηλή, το άρθρο αυτό δεν εφαρμόζεται. Περαιτέρω, σύμφωνα με το καθιερούμενο από το εν λόγω άρθρο 88 σύστημα εντοπισμού και ελέγχου των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών, η αναθέτουσα Αρχή προβαίνει σε μία εκ πρώτης όψεως (...) εκτίμηση του κατά πόσον οι προσφορές είναι - «φαίνονται» κατά την διατύπωση της παρ. 1 του αυτού άρθρου (και της αντίστοιχης παρ. 1 του άρθρου 69 της κοινοτικής οδηγίας 2014/24/ΕΕ)- ασυνήθιστα χαμηλές. Ως εκ τούτου, η έκταση της υποχρέωσης αιτιολόγησης, την οποία υπέχει η αναθέτουσα Αρχή σε περίπτωση που εκτιμά, ότι η οικονομική προσφορά δεν φαίνεται ασυνήθιστα χαμηλή, είναι περιορισμένη και, εντεύθεν, δεν υποχρεούται να προβεί σε διεξοδική ανάλυση της σύνθεσης κάθε προσφοράς, προκειμένου να διαπιστώσει, ότι αυτή δεν αποτελεί ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά. Ειδικότερα, η αναθέτουσα Αρχή οφείλει κατ' αρχάς να εξετάσει, αν οι υποβληθείσες προσφορές περιέχουν ένδειξη ικανή να δημιουργήσει την υποψία, ότι ενδέχεται να είναι ασυνήθιστα χαμηλές. Εάν οι υποβληθείσες προσφορές δεν περιέχουν τέτοια ένδειξη και, συνεπώς, δεν φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές, η αναθέτουσα Αρχή μπορεί να συνεχίσει την διαγωνιστική διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης (πρβλ. αποφάσεις του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης: της 10ης Σεπτεμβρίου 2019, T-741/17, TRASYS International EEIG και Axianseu-DigitalSolutions SA κατά Ευρωπαϊκού Οργανισμού Ασφάλειας της Αεροπορίας, EASA, σκ. 42-46, της 26ης Απριλίου 2018, T-752/15, European Dynamics Luxembourg SA και

Ευρωπαϊκή Δυναμική-Προηγμένα Συστήματα Τηλεπικοινωνιών Πληροφορικής και Τηλεματικής ΑΕ κατά Επιτροπής, σκ. 69-72 και 74-75, της 4ης Ιουλίου 2017, T-392/15, European Dynamics Luxembourg SA, Ευρωπαϊκή Δυναμική-Προηγμένα Συστήματα Τηλεπικοινωνιών Πληροφορικής και Τηλεματικής ΑΕ και European Dynamics Belgium SA κατά Οργανισμού Σιδηροδρόμων της Ε.Ε., σκ. 85-89 και 92-93, της 15ης Σεπτεμβρίου 2016, T-698/14, European Dynamics Luxembourg SA και Ευρωπαϊκή Δυναμική-Προηγμένα Συστήματα Τηλεπικοινωνιών Πληροφορικής και Τηλεματικής ΑΕ κατά Επιτροπής, σκ. 59, της 8ης Οκτωβρίου 2015, T-90/14, Secolux κατά Επιτροπής, σκ. 62 και της 5ης Νοεμβρίου 2014, T-422/11, Computer Resources International SA κατά Επιτροπής, σκ. 57. Επίσης πρβλ. αποφάσεις ΔΕΕ της 18ης Δεκεμβρίου 2014, C-568/13, AziendaOspedaliero-UniversitariadiCareggi-Firenze, σκ. 49, ΔΕΚ της 27ης Νοεμβρίου 2001, C-285/1999 και C-286/1999, LombardiniSpA και MantovaniSpA, σκ. 55 και 67, ΠΕΚ της 6ης Ιουλίου 2005, T-148/04, TQ3 TravelSolutionsBelgium SA κατά Επιτροπής, σκ. 49-50, και αποφάσεις ΕΛΣ 1325/2019, 525, 1345/2018). Κατ' ακολουθίαν τούτων, η αναθέτουσα Αρχή διαθέτει, κατ' αρχήν, ευρεία διακριτική ευχέρεια, κατ' εκτίμηση ιδίως της απόκλισης της οικονομικής προσφοράς κάθε διαγωνιζόμενου από την προϋπολογισθείσα δαπάνη της σύμβασης, αλλά και σε συνδυασμό με τις λοιπές υποβληθείσες οικονομικές προσφορές, να χαρακτηρίσει συγκεκριμένη οικονομική προσφορά ως ασυνήθιστα χαμηλή, υποχρεούμενη όμως, στην περίπτωση αυτήν, να καλέσει προς παροχή των αναγκαίων διευκρινίσεων, ως προς την σύνθεση της προσφοράς, τον διαγωνιζόμενο, του οποίου την οικονομική προσφορά κρίνει, ως ασυνήθιστα χαμηλή. Η δε άσκηση της κατά τα άνω διακριτικής ευχέρειας της αναθέτουσας Αρχής υπόκειται σε δικαστικό έλεγχο, ως προς την υπέρβαση των άκρων ορίων της. Περαιτέρω, η δυνατότητα εκτίμησης και αξιολόγησης δεν συνεπάγεται την απεριόριστη άσκηση διακριτικής ευχέρειας, δεδομένης δε και της ενδεχόμενης απόρριψης των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών, οι αποφάσεις των αναθετουσών Αρχών θα πρέπει να καθοδηγούνται από τις γενικές αρχές των οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις και της ... και να τηρούν τις γενικές αρχές δικαίου και ιδίως την αρχή της νομιμότητας και της χρηστής διοίκησης. Ειδικότερα, στο πεδίο των δημοσίων συμβάσεων σύμφωνα με το άρθρο 18 «Αρχές εφαρμοζόμενες στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων» του ν.

4412/2016 (ομοίως άρθρο 18 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ), οι αναθέτουσες Αρχές οφείλουν να καθοδηγούνται και από την αρχή απαγόρευσης των διακρίσεων και του ελεύθερου ανταγωνισμού. Εξάλλου, ακόμη και ελλείψει χαρακτηριστικών που δημιουργούν διακρίσεις, η αρχή του ελεύθερου ανταγωνισμού μπορεί να επιβάλει πρόσθετους περιορισμούς στην ικανότητα της αναθέτουσας Αρχής να δέχεται ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές, εμποδίζοντάς την να το πράξει, εάν η αποδοχή της ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς δημιουργεί ή ενισχύει στρέβλωση του ανταγωνισμού στην εν λόγω αγορά (...).Εξ άλλου, σε περίπτωση, κατά την οποία διαγωνιζόμενος προβάλλει ενώπιον της αναθέτουσας Αρχής ειδικούς και συγκεκριμένους ισχυρισμούς περί υποβολής ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς εκ μέρους άλλου διαγωνιζόμενου, γεννάται αντίστοιχη υποχρέωση της αναθέτουσας Αρχής να απαντήσει επί των προβληθέντων ουσιωδών ισχυρισμών (πρβλ. Σ.Τ.Ε. 1425/2005, Ε.Α. 22/ 2017, 132/2016, 295/2011, 629, 1260/2010, 127/2009, 45, 792/2008). Η απάντηση αυτή πρέπει να είναι νομίμως αιτιολογημένη η δε νομιμότητα και επάρκεια της σχετικής αιτιολογίας αποτελεί αντικείμενο ελέγχου από την ΕΑΔΗΣΥ και, εν τέλει, από το αρμόδιο δικαστήριο (ΣτΕ 292/2024, πρβλ. ΣτΕ726/2022, 1425/2005, ΣτΕ ΕΑ 208/2020, 164/2020, 12/2020 κ.ά.). Πάντως, ισχυρισμοί, ερειδόμενοι μόνο στην κοστολόγηση της προσφοράς του διαγωνιζόμενου οικονομικού φορέα, που τους προβάλλει, ή και άλλων υποψηφίων, σε σύγκριση ενδεχομένως και με τις τιμές του προϋπολογισμού, δεν συνιστούν απαραίτητως ειδικούς και συγκεκριμένους, υπό την προεκτεθείσα έννοια, ισχυρισμούς περί του ασυνήθιστα χαμηλού της οικονομικής προσφοράς συνδιαγωνιζόμενου, καθ' όσον η διαμόρφωση της προσφοράς κάθε διαγωνιζόμενου συναρτάται με οικονομοτεχνικούς παράγοντες, που καθορίζονται ενόψει των ιδίων αυτού δεδομένων (βλ. ΣτΕ ΕΑ 208/2020, 164/2020, 20/2020, 12/2020 κ.ά.)· ούτε καθίσταται, άνευ ετέρου, αδικαιολόγητα χαμηλή μία οικονομική προσφορά εκ μόνου του λόγου, ότι οι παρασχεθείσες διευκρινίσεις, ως προς συγκεκριμένα κονδύλια, κρίνονται τελικώς ανεπαρκείς, καθ' όσον ενδέχεται η μη επαρκής αιτιολόγηση, ως προς τα συγκεκριμένα κονδύλια, αυτοτελώς αξιολογούμενη, να μην επηρεάζει την αξιοπιστία και την σοβαρότητα της υποβληθείσας προσφοράς, ενόψει π.χ. του ύψους της επιβάρυνσης για ορισμένο κονδύλιο λόγω μη επαρκούς αιτιολόγησής του, σε συνδυασμό με το περιθώριο κέρδους

της προσφοράς. Εξάλλου, οι ίδιες ως άνω απαιτήσεις εφαρμόζονται, όχι μόνον όταν προσφορά φαίνεται, ως ασυνήθιστα χαμηλή, αλλά και όταν τεκμαίρεται, κατ' εφαρμογήν του θεσπιζομένου στην παρ. 5α του άρθρου 88 κατώτατου ορίου, ως ασυνήθιστα χαμηλή (βλ. Lombardini και Mantovani, σκ. 73, ΣΤΕ 2181/2004 7μ., σκ. 8, 1555/2022, σκ. 12). Ωστόσο, όμως, το τεκμήριο αυτό, σύμφωνα με την ίδια διάταξη, εφαρμόζεται μόνο στις δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών, ... τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών ..., τέτοιες δε, κατά τους ρητούς ορισμούς του άρθρου 2 παρ. 7α του ν. 4412/2016, νοούνται μόνον όλες οι συμβάσεις με αντικείμενο την εκπόνηση μελετών και την παροχή τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών ..., οι οποίες συνδέονται με την εκτέλεση έργου, κατά την έννοια της περ. 7, ή τον χωρικό σχεδιασμό, όταν οι μελέτες δεν εκπονούνται και οι υπηρεσίες δεν παρέχονται από το προσωπικό της αναθέτουσας Αρχής, και όχι οι συμβάσεις ... του άρθρου 2 παρ. 8 του ίδιου νόμου (βλ. Δεφ Θεσ/κης 177/2024 σκ. 11).

11. Επειδή, επί του πρώτου λόγου της υπό κρίση προσφυγής, λεκτέα τα εξής: Εν προκειμένω, ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας, ότι ο έλεγχος του ζητήματος της ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς της οριστικής αναδόχου, «...», ήταν υποχρεωτικός, λόγω συντρέχοντος τεκμηρίου περί ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς, πρέπει να απορριφθεί, ως αβάσιμος. Τούτο, διότι το αντικείμενο της προκείμενης σύμβασης είναι η ..., όπως αναφέρονται στους πίνακες του Παραρτήματος V (Τεχνική Περιγραφή) της διακήρυξης αλλά και σε ... ως περιγράφεται στο άρθρο 1.3 της διακήρυξης, καθώς και διότι το τεκμήριο αυτό δεν εφαρμόζεται στις συμβάσεις ..., όπως εν προκειμένω, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 7α του ν. 4412/2016, όπως ανωτέρω έγινε δεκτό στην σκέψη 10 της παρούσας (βλ. Δεφ Θεσ/κης 177/2024 σκ. 11). Ως εκ τούτου, βάσει των προεκτεθέντων, δεν υφίστατο εξ αυτού του λόγου δέσμια αρμοδιότητα της αναθέτουσας Αρχής να απευθύνει στην οριστική ανάδοχο, «...», πρόσκληση αιτιολόγησης της οικονομικής προσφοράς της, ώστε να εκκινήσει η διαδικασία διαλόγου για τον έλεγχο της προσφοράς της, γενομένων δεκτών των σχετικών ισχυρισμών της αναθέτουσας Αρχής, ως βάσιμων, και απορριπτομένου του σχετικού ισχυρισμού της προσφεύγουσας. Περαιτέρω, ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας, ότι η προσφερόμενη έκπτωση από την εταιρεία «...», είναι από μόνη της ασυνήθιστα υψηλή, πρέπει να γίνει δεκτός διότι, εν προκειμένω, τα προσφερόμενα ποσοστά έκπτωσης των

λοιπών διαγωνιζομένων είναι 25% και 7,11%, ήτοι αποκλίνουν ιδιαιτέρως από το προσφερόμενο ποσοστό έκπτωσης της οριστικής αναδόχου. Ως εκ τούτου, η αναθέτουσα Αρχή θα πρέπει να την καλέσει να αιτιολογήσει το υψηλό, περίπου το ήμισυ του προϋπολογισμού της σύμβασης, προσφερόμενο ποσοστό έκπτωσης. Σε κάθε περίπτωση, η αναθέτουσα Αρχή δεν προσέθεσε με τις απόψεις της συμπληρωματική αιτιολογία επί του σχετικού ισχυρισμού, προκειμένου να εξηγήσει τις ιδιαίτερες περιστάσεις της προκείμενης σύμβασης κατά τις οποίες, η υποβληθείσα οικονομική προσφορά δεν θεωρήθηκε ικανή να δημιουργήσει υποψίες, ότι ενδέχεται να είναι ασυνήθιστα χαμηλή. Ως εκ τούτου, βάσει των προεκτεθέντων και προκειμένου να θεμελιωθεί το νόμιμο ή μη της επίμαχης προσφοράς, απαιτείται η προηγούμενη κλήση της εταιρείας «...», σύμφωνα με το άρθρο 88 του ν. 4412/2016, προς παροχή διευκρινίσεων σχετικά με την αιτιολόγηση της οικονομικής της προσφοράς και η διατύπωση ειδικά αιτιολογημένης κρίσης της αναθέτουσας Αρχής επ' αυτού, καθώς η Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. δεν δύναται να υποκαταστήσει την αναθέτουσα Αρχή και να ασκήσει η ίδια, το πρώτον, την αρμοδιότητα αυτής, γενομένου δεκτού του πρώτου λόγου της υπό κρίση προσφυγής, ενώ η υπόθεση θα πρέπει να αναπεμφθεί στην αναθέτουσα αρχή για την άσκηση της αρμοδιότητάς της σύμφωνα με το άρθρο 88 του ν. 4412/2016.

12. Επειδή, με τον δεύτερο λόγο της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται, ότι η προσφορά της οριστικής αναδόχου, «...», έπρεπε να απορριφθεί, διότι δεν υπέβαλε, κατά το στάδιο υποβολής των δικαιολογητικών κατακύρωσης, πιστοποιητικό δικαστικής φερεγγυότητας, που να καλύπτει τον χρόνο υποβολής της προσφοράς.

13. Επειδή, εκ της συνδυαστικής εφαρμογής των όρων 2.2.3.4 β' και 2.2.9.2 Β1 γ) ι. της διακήρυξης προκύπτει, ότι ο προσωρινός ανάδοχος πρέπει να προσκομίσει με τα δικαιολογητικά κατακύρωσης, προς απόδειξη της μη συνδρομής των λόγων αποκλεισμού του όρου 2.2.3.4 β' της διακήρυξης, ενιαίο πιστοποιητικό δικαστικής φερεγγυότητας, το οποίο να έχει εκδοθεί έως τρεις μήνες πριν από την υποβολή του. Επισημαίνεται, ότι, κατά τον όρο 3.2 της διακήρυξης, σε περίπτωση που δεν προσκομισθούν από τον προσωρινό ανάδοχο τα απαιτούμενα δικαιολογητικά κατακύρωσης, δεν απορρίπτεται η προσφορά του, αλλ' αυτός καλείται εκ νέου προς υποβολή

αυτών. Εν προκειμένω, η εταιρεία «...» υπέβαλε με τον φάκελλο των δικαιολογητικών κατακύρωσης το υπ' αρ. πρωτ. ... πιστοποιητικό δικαστικής φερεγγυότητας (αρχείο με ονομασία «...pdf»), εκδοθέν από το ... , την 25^η.10.2024, με το οποίο πιστοποιείται, ότι, έως και την 26^η.09.2024, δεν συνέτρεχε ο σχετικός λόγος αποκλεισμού στο πρόσωπο της προαναφερθείσας εταιρείας. Επιπροσθέτως, το προαναφερθέν πιστοποιητικό δικαστικής φερεγγυότητας είχε εκδοθεί εντός τριμήνου πριν την υποβολή του (21.11.2024), σύμφωνα με τα οριζόμενα στην διακήρυξη του προκείμενου διαγωνισμού. Δεδομένου ότι καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών είχε ορισθεί η 27^η.09.2024 και το προσκομισθέν από την ανάδοχο πιστοποιητικό δικαστικής φερεγγυότητας πιστοποιεί την μη συνδρομή του σχετικού λόγου αποκλεισμού έως την προηγούμενη της υποβολής των προσφορών, συνάγεται, ότι δεν καλύπτει την σχετική απαίτηση της διακήρυξης, σύμφωνα με την οποία απαιτήση οι οικονομικοί φορείς οφείλουν να αποδεικνύουν με τα δικαιολογητικά κατακύρωσης, ότι δεν συντρέχουν οι λόγοι αποκλεισμού και κατά τον χρόνο υποβολής των προσφορών. Όμως, σύμφωνα με το άρθρο 103 του ν. 4412/2016, όπως ισχύει, υπό το πρίσμα της αποφυγής αδικαιολόγητων αποκλεισμών των οικονομικών φορέων από τις διαδικασίες ανάθεσης δημόσιας σύμβασης για τυπικούς λόγους, που οφείλονται στην ελλιπή ή μη τυπικά προσήκουσα προσκόμιση των δικαιολογητικών του άρθρου αυτού, αλλ' όχι στην πραγματική συνδρομή των λόγων αποκλεισμού του οικονομικού φορέα από την διαδικασία ανάθεσης σύμβασης, η αναθέτουσα Αρχή υποχρεούται, εφ' όσον τα δικαιολογητικά, που προσκομίζονται από τον προσωρινό ανάδοχο, παρουσιάζουν ελλείψεις ή εφ' όσον αυτά δεν προσκομισθούν, να καλέσει τον προσωρινό ανάδοχο προς παροχή διευκρινίσεων των ήδη υποβληθέντων δικαιολογητικών και προς συμπλήρωση τυχόν ελλειπόντων τοιούτων. Μόνον εφ' όσον έχει προηγηθεί η προσήκουσα, κατά τα ανωτέρω, κλήση του προσωρινού αναδόχου από την αναθέτουσα Αρχή και η εξέταση της συμμόρφωσης του οικονομικού φορέα προς αυτήν, μπορεί η αναθέτουσα Αρχή να προβεί στην απόρριψη των δικαιολογητικών κατακύρωσης λόγω ελλείψεων, που δεν θεραπεύθηκαν κατά την διαδικασία αυτήν (πρβλ. ΕΑ ΣΤΕ 37/2021, σκ. 19, 29/2019, σκ. 11, ΔΕφΠειρ Ν60/2021, σκ. 13). Περαιτέρω, όταν η ΕΑΔΗΣΥ εξετάζει διαφορά επί κατακυρωτικής απόφασης, σχετικά με

την πληρότητα και το περιεχόμενο των δικαιολογητικών κατακύρωσης, οφείλει, στην περίπτωση που ακυρώσει την προσβαλλόμενη λόγω ελλείψεων ή ελαττωμάτων των, κατ' αρχήν αποδεκτών από την αναθέτουσα Αρχή, δικαιολογητικών κατακύρωσης, να αναπέμψει την υπόθεση σε αυτήν, προκειμένου αυτή να εκπληρώσει προηγουμένως την διαδικαστική υποχρέωσή της, ήτοι να καλέσει τον προσωρινό ανάδοχο προς υποβολή των επίμαχων δικαιολογητικών και να εξετάσει την συμμόρφωση του οικονομικού φορέα προς την πρόσκληση αυτή (πρβλ. ΣτΕ 1894/2022, ΕΑ ΣτΕ 37/2021, σκ. 21, ΔΕφΠειρ Ν60/2021, σκ. 14). Συνεπώς, στην κρινόμενη περίπτωση προκύπτει η υποχρέωση της αναθέτουσας Αρχής, να προβεί σε κλήση του αναδειχθέντος οριστικού αναδόχου, «...», να προσκομίσει πιστοποιητικό δικαστικής φερεγγυότητας, το οποίο να καλύπτει και την ημερομηνία υποβολής των προσφορών (27.09.2024), ο δεύτερος δε λόγος της προσφυγής θα πρέπει να γίνει δεκτός, ως βάσιμος, ενώ η υπόθεση θα πρέπει να αναπεμφθεί στην αναθέτουσα Αρχή για την άσκηση της αρμοδιότητάς της, σύμφωνα με το άρθρο 103 του ν. 4412/2016. (ΕΑ ΣτΕ 37/2021, ΔΕφΠειρ Ν60/2021).

14. Επειδή, με τον τρίτο λόγο της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται, ότι η προσφορά της οριστικής αναδόχου, «...», έπρεπε να απορριφθεί, διότι δεν έχει αποδείξει ορθώς την νόμιμη εκπροσώπησή της, καθώς δεν έχει υποβάλει πιστοποιητικό ισχύουσας εκπροσώπησης, με το οποίο να αποδεικνύεται η νομιμοποίηση του υπογράφοντος την προσφορά της οριστικής αναδόχου, τόσο κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς, όσο και κατά τον χρόνο υποβολής των δικαιολογητικών κατακύρωσης, κατά παράβαση των όρων της 2.2.9.2. – Β6 i διακήρυξης.

15. Επειδή, από το άρθρο 2.2.9.2 Β6i) της διακήρυξης προκύπτει, ότι ο προσωρινός ανάδοχος πρέπει να προσκομίσει με τα δικαιολογητικά κατακύρωσης, προς απόδειξη της νόμιμης εκπροσώπησής του, πιστοποιητικό ισχύουσας εκπροσώπησης, το οποίο να έχει εκδοθεί έως τριάντα (30) εργάσιμες ημέρες πριν από την υποβολή του. Επισημαίνεται, ότι, κατά τον όρο 3.2 της διακήρυξης, σε περίπτωση που δεν προσκομισθούν από τον προσωρινό ανάδοχο τα απαιτούμενα δικαιολογητικά κατακύρωσης, δεν απορρίπτεται η προσφορά του, αλλ' αυτός καλείται εκ νέου προς υποβολή

αυτών. Εν προκειμένω, από την επισκόπηση του φακέλλου των δικαιολογητικών κατακύρωσης προκύπτει, ότση εταιρεία «...», ως προσωρινός ανάδοχος, προσκόμισε με τον φάκελλο των δικαιολογητικών κατακύρωσης το υπ' αρ. πρωτ. ... αναλυτικό πιστοποιητικό εκπροσώπησης, εκδοθέν από το ΓΕΜΗ, από το οποίο προκύπτει, ότ η διαχείριση και εκπροσώπηση της προαναφερθείσας εταιρείας ασκείται από τους Διαχειριστές της, ... (αρχείο με ονομασία «...»), καθώς και το υπ' αρ. πρωτ. ... γενικό πιστοποιητικό, εκδοθέν από το Τμήμα Μητρώου του ΓΕΜΗ, με το συνημμένο σε αυτό υπ' αρ. πρωτ. ... Πιστοποιητικό του ... (αρχείο με ονομασία «...»), στο οποίο αναφέρονται οι τροποποιήσεις καταστατικού της προαναφερθείσας εταιρείας και συγκεκριμένα από την εγγραφή της στο ΓΕΜΗ (23.5.2013) έχει καταχωρισθεί η υπ' αριθμό ... τροποποίηση του καταστατικού της και το ισχύον, κατόπιν της υπ' αριθμό ... τροποποίησης, καταστατικό της προαναφερθείσας εταιρείας (αρχείο με ονομασία «...»). Εκ των υποβληθέντων δικαιολογητικών συνδυαστικά συνάγεται η ύπαρξη, τόσο κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς της όσο και κατά τον χρόνο υποβολής των δικαιολογητικών κατακύρωσης, της ίδιας νόμιμης εκπροσώπησης της εταιρείας και η μη τροποποίηση του καταστατικού της κατά το ενδιάμεσο χρονικό διάστημα, δεδομένου ότ η τελευταία τροποποίηση αυτού έλαβε χώρα στις 13.07.2022. Πλην όμως, δεδομένου ότ το άρθρο 2.2.9.2. Β6 ίτης διακήρυξης όριζε ρητώς και με σαφήνεια, ότ, για την απόδειξη της νόμιμης εκπροσώπησης του, ο οικονομικός φορέας προσκομίζει πιστοποιητικό ισχύουσας εκπροσώπησης, εκδοθένώς τριάντα (30) εργάσιμες ημέρες πριν από την υποβολή του, το οποίο πιστοποιητικό διαφέρει από το, ήδη υποβληθέν με τον φάκελλο των δικαιολογητικών κατακύρωσης της οριστικής αναδόχου, αναλυτικό πιστοποιητικό εκπροσώπησης, το οποίο πιστοποιεί τους εκπροσώπους του νομικού προσώπου κατά τον χρόνο έκδοσης αυτού και όχι σε προγενέστερο χρόνο, συνάγεται, ότ, σύμφωνα με την αρχή της τυπικότητας, που διέπει τις διαγωνιστικές διαδικασίες, η αναθέτουσα Αρχή υποχρεούται, κατ' εφαρμογή των άρθρων 103 του ν. 4412/2016 και 3.2 της διακήρυξης, να καλέσει την οριστική ανάδοχο, «...», να συμπληρώσει το ελλείπον δικαιολογητικό και να προσκομίσει πιστοποιητικό ισχύουσας εκπροσώπησης. Περαιτέρω, εκ της συνδυαστικής εφαρμογής των άρθρων 2.2.9 της διακήρυξης και 104 παρ. 1 ν. 4412/2016, συνάγεται, ότ η μη

συνδρομή των λόγων αποκλεισμού και η συνδρομή των προσόντων συμμετοχής των οικονομικών φορέων πρέπει να αποδεικνύονται τόσο κατά τον χρόνο υποβολής προσφοράς όσο και κατά τον χρόνο υποβολής των δικαιολογητικών κατακύρωσης. Όμως, το πιστοποιητικό ισχύουσας εκπροσώπησης δεν ανάγεται στα ανωτέρω στοιχεία και, κατά συνέπεια, υποβάλλεται παραδεκτώς, σύμφωνα με το άρθρο 2.2.9.2. Β.6 i της Διακήρυξης, εφ' όσον έχει εκδοθεί εντός των τελευταίων τριάντα (30) ημερών από της υποβολής του, χωρίς να χρειάζεται να υποβληθεί και πιστοποιητικό εκπροσώπησης, όπως ίσχυε κατά τον χρόνο υποβολής προσφοράς (424/2024 ΕΑΔΗΣΥ σκ. 45).Εξάλλου, δεν προκύπτει ούτε από τις επικαλούμενες από την προσφεύγουσα διατάξεις της διακήρυξης ούτε από άλλες διατάξεις αυτής, ότι το πιστοποιητικό ισχύουσας εκπροσώπησης θα πρέπει να έχει εκδοθεί τριάντα ημέρες *«πριν τα κρίσιμα χρονικά σημεία»*, τα οποία ορίζονται στο άρθρο 104 του ν. 4412/2016, και δεδομένου ότι ουδεμία υποχρέωση των διαγωνιζομένων υφίσταται περί υποβολής μη προβλεπόμενων από την διακήρυξη δικαιολογητικών, οι σχετικοί ισχυρισμοί της προσφεύγουσας, που περιλαμβάνονται στο υπόμνημά της, προβάλλονται αβασίμως. Ως εκ τούτου, βάσει των προεκτεθέντων, ο τρίτος λόγος της υπό κρίση προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός, ως βάσιμος, η δε υπόθεση θα πρέπει να αναπεμφθεί στην αναθέτουσα Αρχή για την άσκηση της αρμοδιότητάς της, σύμφωνα με το άρθρο 103 του ν. 4412/2016. (ΕΑ ΣΤΕ 37/2021, ΔΕφΠειρ Ν60/2021).

16. Επειδή, με τον τέταρτο λόγο της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής,η προσφεύγουσα ισχυρίζεται, ότι η προσφορά της οριστικής αναδόχου, «...», έπρεπε να απορριφθεί, διότι αυτή δεν έχει υποβάλει πιστοποιητικό εγγραφής στο οικείο επιμελητήριο, που να καλύπτει τον χρόνο υποβολής των δικαιολογητικών κατακύρωσης, ως σαφώς απαιτείται από τα άρθρα 2.2.4. και 2.2.9.2. Β2 της διακήρυξης.

17. Επειδή, εκ της συνδυαστικής εφαρμογής των όρων 2.2.4. και 2.2.9.2 Β2 της διακήρυξης προκύπτει, ότι ο προσωρινός ανάδοχος πρέπει να προσκομίσει με τα δικαιολογητικά κατακύρωσης, προς απόδειξη της καταλληλότητας για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας του άρθρου 2.2.4.της διακήρυξης, πιστοποιητικό/ βεβαίωση του οικείου επαγγελματικού ή εμπορικού μητρώου του κράτους εγκατάστασης του

οικονομικού φορέα, το οποίο να έχει εκδοθεί έως τριάντα ημέρες πριν από την υποβολή του. Εν προκειμένω, από την επισκόπηση του φακέλλου των δικαιολογητικών κατακύρωσης προκύπτει, ότη εταιρεία «...», ως προσωρινός ανάδοχος, προσκόμισε με τον φάκελλο των δικαιολογητικών κατακύρωσης τοαπό 26.09.2024 και υπ' αρ. πρωτ. ... Πιστοποιητικό ... Το δικαιολογητικό αυτό πληροί, κατ' αρχήν, τις προϋποθέσεις της προπαρατεθείσας διάταξης του άρθρου 2.2.9.2.B.2 της διακήρυξης. Όπως, όμως, βάσιμα υποστηρίζει η προσφεύγουσα και συνομολογεί με τις απόψεις της η αναθέτουσα Αρχή, το δικαιολογητικό αυτό δεν καλύπτει τον χρόνο υποβολής των δικαιολογητικών κατακύρωσης (21.11.2024). Όμως, η ανωτέρω πλημμέλεια του φακέλλου δικαιολογητικών κατακύρωσης δεν καθιστά την προσφορά της αναδόχουεταιρείας «...» απορριπτέα αλλά υποχρεώνει την αναθέτουσα Αρχή, σύμφωνα με τα άρθρα 3.2 της Διακήρυξης και 103 ν. 4412/2016, ως αναλυτικώς ερμηνεύονται στην σκέψη 13 της παρούσας, να την καλέσει να υποβάλει το επίμαχο δικαιολογητικό. Κατά συνέπεια, ο τέταρτος λόγος της προδικαστικής προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός, ενώ η υπόθεση θα πρέπει να αναπεμφθεί στην αναθέτουσα Αρχή για την άσκηση της αρμοδιότητάς της, σύμφωνα με το άρθρο 103 του ν. 4412/2016. (ΕΑ ΣτΕ 37/2021, ΔΕφΠειρ Ν60/2021).

18. Επειδή, με τον πέμπτο λόγο της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται, ότι η προσφορά της οριστικής αναδόχου, «...», έπρεπε να απορριφθεί, διότι, κατά παράβαση των άρθρων 2.2.3.4. και 2.2.9.2. - B1 γ iii) της διακήρυξης, αυτή δεν έχει υποβάλει αποδεικτικό μη αναστολής της επιχειρηματικής δραστηριότητάς της, το οποίο να καλύπτει τον χρόνο υποβολής των δικαιολογητικών κατακύρωσης.

19. Επειδή, εκ της συνδυαστικής εφαρμογής των όρων 2.2.3.4. και 2.2.9.2. - B1 γ iii) της διακήρυξης προκύπτει, ότι ο προσωρινός ανάδοχος πρέπει να προσκομίσει με τα δικαιολογητικά κατακύρωσης, προς απόδειξη της μη αναστολής της επιχειρηματικής δραστηριότητάς της του άρθρου 2.2.3.4. της διακήρυξης, εκτύπωση της καρτέλας «Στοιχεία μητρώου/ επιχείρησης» από την ηλεκτρονική πλατφόρμα της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ), η οποία να έχει εκδοθεί έως τρεις μήνες πριν από την υποβολή της. Εν προκειμένω, από την επισκόπηση του φακέλλου των δικαιολογητικών κατακύρωσης προκύπτει, ότη εταιρεία «...», ως προσωρινή ανάδοχος,

προσκόμισε με τον φάκελλο των δικαιολογητικών κατακύρωσης την υπό ημερομηνία 26.09.2024 Βεβαίωση Τρέχουσας Εικόνας Οντότητας/Επιχείρησης (αρχείο με ονομασία «...»), από την οποία εμφανίζεται, ότι η προαναφερθείσα εταιρεία εμφανίζεται ενεργή και συγκεκριμένα αφ' ενός αναγράφεται "... " και τα πεδία που προορίζονται για την αναγραφή τυχόν ημερομηνίας διακοπής και αιτίας διακοπής της επιχειρηματικής δραστηριότητας είναι κενά ("Ημ/νία διακοπής: ", "Αιτία διακοπής: ") και αφετέρου, υπό τον τίτλο "Δραστηριότητες Επιχείρησης", παρατίθεται κατάλογος που περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, εργασίες ηλεκτρολογικών εγκαταστάσεων, κατασκευαστικές και λοιπές εργασίες (κύριες και δευτερεύουσες κατασκευαστικές εργασίες, κ.τ.λ.), οι οποίες έχουν αναληφθεί πριν από την υποβολή, στις 27.09.2024, της προσφοράς της προαναφερθείσας εταιρείας στον προκείμενο διαγωνισμό (όπως δραστηριότητες με σημειούμενη ημερομηνία έναρξης: 07.09.2010 και 09.04.2015) δεν προκύπτει δε ημερομηνία διακοπής αυτών. Δεδομένου ότι καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών είχε ορισθεί η 27^η.09.2024 και η προσκομισθείσα από την ανάδοχο εκτύπωση πιστοποιεί την μη συνδρομή του σχετικού λόγου αποκλεισμού έως την προηγούμενη της υποβολής των προσφορών, καθώς φέρει ημερομηνία έκδοσης 26.09.2024, συνάγεται, ότι δεν καλύπτει την σχετική απαίτηση της διακήρυξης, σύμφωνα με την οποία απαίτηση οι οικονομικοί φορείς οφείλουν να αποδεικνύουν με τα δικαιολογητικά κατακύρωσης, ότι δεν συντρέχουν οι λόγοι αποκλεισμού και κατά τον χρόνο υποβολής των προσφορών. Η σχετική πλημμέλεια δεν δύναται να οδηγήσει στην απόρριψη της προσφοράς της οριστικής αναδόχου, «...», πριν η αναθέτουσα Αρχή την καλέσει, κατ' εφαρμογή των άρθρων 103 του ν. 4412/2016 και 3.2 της διακήρυξης, να συμπληρώσει το σχετικό δικαιολογητικό και να προσκομίσει εκτύπωση της καρτέλας "Στοιχεία Μητρώου/ Επιχείρησης" από την ηλεκτρονική πλατφόρμα της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, η οποία να καλύπτει την ημερομηνία υποβολής της προσφοράς της. Κατά συνέπεια, ο πέμπτος λόγος της προδικαστικής προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός, ως βάσιμος, ενώ η υπόθεση θα πρέπει να αναπεμφθεί στην αναθέτουσα Αρχή για την άσκηση της αρμοδιότητάς της, σύμφωνα με το άρθρο 103 του ν. 4412/2016. (ΕΑ ΣΤΕ 37/2021, ΔΕΦΠειρ Ν60/2021).

20. Επειδή, με τον έκτο λόγο της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται, ότι η προσφορά της οριστικής αναδόχου, «...», έπρεπε να απορριφθεί, διότι, κατά παράβαση των άρθρων 2.2.6 και 2.2.8.2 της διακήρυξης, αυτή παρέλειψε να δηλώσει την υπεργολαβική ανάθεση σε τρίτους και υπέβαλε ελλιπές και ανακριβές ΕΕΕΣ. Ειδικότερα, η προσφεύγουσα, παραθέτοντας τα εφαρμοστέα άρθρα της διακήρυξης και του νόμου, επάγεται, ότι, κατά παράβαση των άρθρων 2.2.6, 2.2.8. και 2.4.3. της διακήρυξης, η αναδειχθείσα οριστική ανάδοχος δεν απέδειξε, ότι τα άτομα, που έχει δηλώσει στην Ομάδα των απαιτούμενων διευθυντικών και επιστημονικών στελεχών, ... , εντάσσονται στο υπαλληλικό προσωπικό της με σχέση εξαρτημένης εργασίας με συμβάσεις ... ανεξάρτητων ..., μεταξύ αυτών και της οριστικής αναδόχου. Δοθέντος ότι, σύμφωνα με την προσφεύγουσα, δεν προκύπτει, ότι ... απασχολούνται στην οριστική ανάδοχο με σχέση εξαρτημένη εργασίας ή με σύμβαση ανεξαρτητών ... εν ισχύϊ, ήδη κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς, *«προκύπτει με λογική συνέπεια, ότι πρόκειται για τρίτους υπεργολάβους, στους οποίους η εταιρεία στηρίζεται και οι οποίοι θα απασχοληθούν στο πλαίσιο εκτέλεσης της σύμβασης.»* Περαιτέρω, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται, ότι η αναδειχθείσα οριστική ανάδοχος δεν δήλωσε στο υποβληθέν ΕΕΕΣ της, ότι στηρίζεται στους δύο προαναφερθέντες υπεργολάβους, ούτε τους δήλωσε ως τέτοιους. Αντιθέτως, στα κρίσιμα πεδία του ΕΕΕΣ, που υπέβαλε, περί στήριξης σε τρίτους και περί ανάθεσης εκτέλεσης μέρους της σύμβασης σε τρίτους υπεργολάβους, απάντησε αρνητικά. Συναφώς, ουδόλως κατέθεσε γι' αυτούς ξεχωριστό ΕΕΕΣ, ούτε δήλωσε το τμήμα της σύμβασης, που προτίθεται να τους αναθέσει, με αποτέλεσμα να μην δύναται να στηριχθεί σε αυτούς παραδεκτώς. Κατά συνέπεια, σύμφωνα με την προσφεύγουσα, η οριστική ανάδοχος δεν πληροί την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα του άρθρου 2.2.6. της διακήρυξης και πρέπει να αποκλεισθεί άνευ ετέρου από την διαγωνιστική διαδικασία. Η δε ανακριβής συμπλήρωση του ΕΕΕΣ της, σύμφωνα με την προσφεύγουσα, καθιστά αυτό πλημμελές και ανακριβές, ενώ τυχόν ανακριβής δήλωση του διαγωνιζομένου στο υποβαλλόμενο με την προσφορά ΕΕΕΣ, έχει αναχθεί σε αυτοτελή λόγο αποκλεισμού και συνεπάγεται, με την διαπίστωσή της, την υποχρέωση της αναθέτουσας Αρχής να θέσει εκτός διαγωνισμού τον διαγωνιζόμενο, η δια του ΕΕΕΣ δήλωση του

οποίου διαπιστώνεται, ότι είναι αντικειμενικά ανακριβής. Ήτοι, κατά την προσφεύγουσα, θεμελιώνεται αυτοτελής λόγος αποκλεισμού στο πρόσωπο της οριστικής αναδόχου, λόγω της ανακριβούς δήλωσής της στο οικείο πεδίο του ΕΕΕΣ. Επιπροσθέτως, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται, ότι οι σχετικές πλημμέλειες της προσφοράς της οριστικής αναδόχου δεν δύνανται να θεραπευθούν, κατ' άρθρο 102 του ν. 4412/2016, καθώς δεν αποτελούν επουσιώδεις πλημμέλειες, που επιδέχονται διόρθωση, ενώ τυχόν κλήση προς παροχή διευκρινίσεων για τις σχετικές παραλείψεις της οριστικής αναδόχου θα συνιστούσε ανεπίτρεπτη εκ των υστέρων τροποποίηση της προσφοράς της, σχετικά με την πλήρωση του κριτηρίου επιλογής του άρθρου 2.2.6. της διακήρυξης, γεγονός, το οποίο θα έφερε σε πλεονεκτικότερη θέση την οριστική ανάδοχο σε σχέση με τους λοιπούς συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς. Με τις απόψεις της, η αναθέτουσα Αρχή ισχυρίζεται, ότι «η ... δεν αναζήτησε τη σχέση εργασίας του οικονομικού φορέα και των δηλωθέντων ... Ο εν λόγω ισχυρισμός, κατά και την ανωτέρω ανάλυση, μπορεί να θεωρηθεί σφάλμα ή παράληψη της ... (βάση της παρ. 3 του άρθρου 106 του ν. 4412/2016) και μπορεί να θεραπευτεί βάση του άρθρου 103 του ν.4412/2016, να ζητηθεί η υποβολή των στοιχείων εργασιακής σχέσης και σε περίπτωση που αυτή δεν τροποποιεί την προσφορά του μειοδότη (...), η προσφορά του μειοδότη να γίνει αποδεκτή. Άλλως αν προκύπτει ότι οι αναφερόμενοι ... αποτελούν τρίτους φορείς, η προσφορά του μειοδότη πρέπει να απορριφθεί. Με βάση τα παραπάνω η Υπηρεσία μας θεωρεί βάσιμο τον παρόντα (6) ισχυρισμό της προσφεύγουσας».

21. Επειδή, επί του έκτου λόγου της υπό κρίση προσφυγής, λεκτέα τα εξής: Σύμφωνα με τον όρο 2.2.6β' της διακήρυξης, οι οικονομικοί φορείς, που συμμετέχουν στον διαγωνισμό, προκειμένου να πληρούν το κριτήριο της τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας, θα πρέπει να διαθέτουν τουλάχιστον ένα ... , με χρόνο απόκτησης πτυχίου τουλάχιστον δέκα (10) έτη και αποδεδειγμένη εμπειρία, ως ... ή ..., για τουλάχιστον δύο (2) έτη, ένα τουλάχιστον ..., με χρόνο απόκτησης πτυχίου τουλάχιστον πέντε (5) ετών και με τουλάχιστον ενός (1) έτους εμπειρία στο αντικείμενο της ... Περαιτέρω, στο ίδιο άρθρο αναφέρεται, ότι τα φυσικά πρόσωπα, που δηλώνονται από τον προσφέροντα στην Ομάδα Έργου, δύνανται να απασχολούνται με εξηρημένη σχέση εργασίας ή σύμβαση ανεξαρτήτων ..., η οποία είναι εν ισχύϊ, ήδη κατά

τον χρόνο υποβολής της προσφοράς. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, θεωρούνται ίδιοι πόροι του οικονομικού φορέα και όχι τρίτοι δανείζοντες και δεν απαιτείται εκ μέρους τους η υποβολή ΕΕΕΣ και των σχετικών αποδεικτικών μέσων. Επιπροσθέτως, στο άρθρο 2.2.9.2.B4. Β), που αφορά στα αποδεικτικά μέσα, ορίζεται, ότι, για την απόδειξη του ως άνω κριτηρίου (2.2.6. β'), οι οικονομικοί φορείς θα πρέπει να προσκομίσουν τίτλους σπουδών, άδεια άσκησης επαγγέλματος ή βεβαίωση αναγγελίας από τις οικείες ..., πιστοποιητικά ή βεβαιώσεις δημόσιων ... ή ιδιωτικών φορέων, με τα οποία θα πιστοποιείται, ότι οι μηχανικοί και οι τεχνικοί έχουν την απαιτούμενη εμπειρία (θα αναγράφεται ρητώς το είδος και ο χρόνος της εμπειρίας καθώς και η θέση του εργαζόμενου), με τα ως άνω αποδεικτικά μέσα να αποτελούν τα μοναδικά, που θέτει η διακήρυξη, για την απόδειξη του εν λόγω κριτηρίου. Περαιτέρω, με την διάταξη του άρθρου 2.2.8 της διακήρυξης, παρέχεται η δυνατότητα στήριξης του συμμετέχοντος σε διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης οικονομικού φορέα σε ικανότητες άλλων (τρίτων) φορέων, όσον αφορά, είτε στην οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκειά του είτε στην τεχνική ή επαγγελματική ικανότητά του, ανεξαρτήτως της νομικής φύσης των δεσμών του με τους φορείς αυτούς. Εφ' όσον ο υποψήφιος οικονομικός φορέας αδυνατεί να ανταποκριθεί με τα δικά του μέσα στις απαιτήσεις εκτέλεσης της σύμβασης, την οποία επιθυμεί να συνάψει, έχει το δικαίωμα να συμμετέχει στην διαδικασία ανάθεσης με προσφυγή στις δυνατότητες τρίτου φορέα για την απόδειξη της καταλληλότητάς του, αρκεί να αποδείξει, με την προσκόμιση των αποδείξεων που προβλέπονται στην διακήρυξη, δέσμευση του τρίτου φορέα, ότι θα διαθέσει τους επικαλούμενους πόρους, ώστε να ευρίσκονται στην διάθεση του αναδόχου, για την εκτέλεση της σύμβασης. Επιπροσθέτως, έχει κριθεί (βλ. 140/2021 ΔΕφΑθηνών, 283/2021 ΔΕφΠειραιά), ότι υφίσταται υποχρέωση υποβολής Ε.Ε.Ε.Σ, ως μέσου προκαταρκτικής απόδειξης περί μη συνδρομής λόγων αποκλεισμού και πλήρωσης κριτηρίων επιλογής – για τους οικονομικούς φορείς, ο οποίοι δεν ανήκουν στο στελεχιακό δυναμικό του προσφέροντος, ήτοι, δεν συνδέονται με αυτόν με οποιαδήποτε σχέση εργασίας και συνεπώς, είναι «τρίτοι», που στηρίζουν τον συμμετέχοντα στο κριτήριο της τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας, απαίτηση, η οποία συνάγεται και από τις διατάξεις του κανονιστικού πλαισίου του προκείμενου διαγωνισμού (άρθρα 2.2.6. β' και

2.2.8.). Εν προκειμένω, από την επισκόπηση της προσφοράς της αναδειχθείσας οριστικής αναδόχου, προκύπτει, ότι, κατά το στάδιο υποβολής της προσφοράς της, ως προαπόδειξη της πλήρωσης του σχετικού κριτηρίου 2.2.6., αυτή υπέβαλε ΕΕΕΣ (αρχείο με ονομασία «...»), στο Μέρος IV. Γ του οποίου αναφέρει «*Τίτλοι σπουδών και επαγγελματικών προσόντων Οι ακόλουθοι τίτλοι σπουδών και επαγγελματικών προσόντων κατέχονται από: α) τον ίδιο τον πάροχο ... ή τον εργολάβο, και/ή (ανάλογα με τις απαιτήσεις που ορίζονται στη σχετική προκήρυξη/γνωστοποίηση ή στα έγγραφα της διαδικασίας σύναψης σύμβασης) β) τα διευθυντικά στελέχη του: Παρακαλώ περιγράψτε ... (... (ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ ΑΣΚΗΣΕΩΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ: ...) ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΠΤΥΧΙΟΥ: ... - ΠΡΟΫΠΗΡΕΣΙΑ ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ 2 ΕΤΩΝ, ΩΣ ... , ΣΤΑ ΕΡΓΑ: "... ΤΗΣ ... ΚΑΙ ΣΤΟ ΕΡΓΟ: "... ΤΟΥ ... - ... (... (ΑΔΕΙΑ ΑΣΚ. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ: ... - ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΠΤΥΧΙΟΥ: ... - ΠΡΟΫΠΗΡΕΣΙΑ 2 ΕΤΩΝ ΩΣ ... ΣΤΟ ΕΡΓΟ "... ΤΟ ΟΠΟΙΟ ΕΙΧΕ ΩΣ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗ...) - ... (... ΜΕ ΑΡΙΘΜ. ΑΔΕΙΑΣ:...) ... (... ΜΕ ΑΡΙΘΜ. ΑΔΕΙΑΣ:...). ΚΑΙ ΟΙ ΔΥΟ ... ΕΧΟΥΝ ΠΡΟΫΠΗΡΕΣΙΑ 2 ΕΤΩΝ ΣΤΟ ΕΡΓΟ: "... ... Εάν η σχετική τεκμηρίωση διατίθεται ηλεκτρονικά, αναφέρετε: Όχι».*Επιπροσθέτως, η αναδειχθείσα οριστική ανάδοχος, στο υποβληθέν ΕΕΕΣ της και στα αντίστοιχα πεδία αυτού περί στήριξης σε τρίτους και περί ανάθεσης εκτέλεσης μέρους της σύμβασης σε τρίτους υπεργολάβους, απάντησε αρνητικά. Ακολούθως, κατά το στάδιο υποβολής των δικαιολογητικών κατακύρωσης, ως προσωρινή ανάδοχος, η ως άνω εταιρεία ... υπέβαλε, προς απόδειξη της πλήρωσης του σχετικού κριτηρίου, φωτοαντίγραφα των πτυχίων, άδειες άσκησης επαγγέλματος των δηλωθέντων στο ΕΕΕΣ επιστημονικών στελεχών της, καθώς και βεβαιώσεις καλής εκτέλεσης προς απόδειξη της τεχνογνωσίας και εμπειρίας τους. Εκ των ανωτέρω εγγράφων, η αναδειχθείσα οριστική ανάδοχος δεν απέδειξε με ποιον τρόπο το επιστημονικό προσωπικό, που δήλωσε στο ΕΕΕΣ, ότι διαθέτει, συνδέεται με την προαναφερθείσα εταιρεία, ήτοι δεν απέδειξε, εάν οι ... συνδέονται με την οριστική ανάδοχο με σχέση εξαρτημένης εργασίας ή με συμβάσεις ... ανεξάρτητων ... και άρα αποτελούν ίδιους πόρους αυτής, ή εάν είναι «τρίτοι» που στηρίζουν τον συμμετέχοντα στο κριτήριο της τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας, διότι δεν ανήκουν στο στελεχιακό δυναμικό του και δεν συνδέονται με αυτόν με οποιαδήποτε σχέση εργασίας. Πλην όμως, προς απόδειξη του τρόπου σύνδεσης των

επιστημονικών στελεχών με τον συμμετέχοντα, η αναθέτουσα Αρχή παρέλειψε να ορίσει τα απαιτούμενα δικαιολογητικά στο άρθρο 2.2.9.2. Β. 4. αυτής. Η δε αναφορά στο άρθρο 2.2.6. β', ότι τα φυσικά πρόσωπα, που δηλώνονται από τον προσφέροντα στην Ομάδα Έργου, δύνανται να απασχολούνται με εξηρημένη σχέση εργασίας ή σύμβαση ανεξαρτήτων ..., η οποία είναι εν ισχύϊ, ήδη κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς, δεν δύναται να οδηγήσει σε ασφαλές συμπέρασμα, ότι οι διαγωνιζόμενοι οφείλουν - επί ποινή αποκλεισμού - να προσκομίσουν συμβάσεις εξηρημένης σχέσης εργασίας με το δηλωθέν επιστημονικό προσωπικό ή σύμβαση ... ανεξαρτήτων ..., καθώς έχει τεθεί σε διαφορετικό άρθρο της διακήρυξης από αυτό, στο οποίο ορίζονται τα αποδεικτικά μέσα πλήρωσης του κριτηρίου. Υπό τις συνθήκες της παρούσας περίπτωσης, δημιουργείται αντικειμενική ασάφεια, ως προς τον τρόπο, με τον οποίο αποδεικνύεται η σύνδεση της οριστικής αναδόχου με το δηλωθέν στο ΕΕΕΣ επιστημονικό προσωπικό, προς πλήρωση του επίμαχου κριτηρίου του άρθρου 2.2.6. β' της διακήρυξης, η οποία ασάφεια δεν μπορεί να αποβεί εις βάρος των διαγωνιζομένων. Εξ άλλου, η αρχή της ίσης μεταχείρισης προϋποθέτει, περαιτέρω, ότι όλοι οι όροι και τρόποι διεξαγωγής της διαδικασίας ανάθεσης πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία στα έγγραφα της διαδικασίας. Για τον λόγο αυτόν βεβαίως, δεν νοείται απόρριψη προσφοράς λόγω μη υποβολής μη προβλεπόμενου στην διακήρυξη δικαιολογητικού. Παρά ταύτα, η αναθέτουσα Αρχή θα πρέπει να καλέσει την αναδειχθείσα οριστική ανάδοχο, να αποδείξει το περιεχόμενο των δηλώσεών της στο ΕΕΕΣ, για την πλήρωση του σχετικού κριτηρίου, προκειμένου να μπορέσει η αναθέτουσα Αρχή να εξακριβώσει, όσα δήλωσε η οριστική ανάδοχος στο στάδιο υποβολής της προσφοράς της. Η αναθέτουσα Αρχή δεν δύναται να αποκλείσει την οριστική ανάδοχο, πριν την καλέσει να αποδείξει, όσα δήλωσε με το υποβληθέν ΕΕΕΣ της, ήτοι, ότι οι ... , που δήλωσε στο ΕΕΕΣ της για την πλήρωση του κριτηρίου τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας, αποτελούν είτε μόνιμο προσωπικό της είτε έχουν συνάψει συμβάσεις ... ανεξάρτητων ... με την οριστική ανάδοχο, άλλως θα όφειλε να είχε δηλώσει αυτούς ως τρίτους στο υποβληθέν με την προσφορά της ΕΕΕΣ και να συμπεριλάβει τόσο τα ΕΕΕΣ αυτών, ως τρίτων, όσο και τα δικαιολογητικά απόδειξης της μη συνδρομής λόγου αποκλεισμού στο πρόσωπό τους και πλήρωσης των κατά περίπτωση κριτηρίων επιλογής,

καθώς και την έγγραφη δέσμευση αυτών, σύμφωνα με το άρθρο 2.2.9.2.B.9. Μόνον εφ' όσον έχει προηγηθεί η προσήκουσα, κατά τα ανωτέρω, κλήση του προσωρινού αναδόχου από την αναθέτουσα Αρχή και η εξέταση της συμμόρφωσης του οικονομικού φορέα προς αυτήν, μπορεί η αναθέτουσα Αρχή να προβεί στην απόρριψη των δικαιολογητικών κατακύρωσης λόγω ελλείψεων, που δεν θεραπεύθηκαν κατά την διαδικασία αυτήν, ως βασίμως υποστηρίζει και με τις απόψεις της η αναθέτουσα Αρχή (πρβλ. ΕΑ ΣΤΕ 37/2021, σκ. 19, 29/2019, σκ. 11, ΔΕφΠειρ Ν60/2021, σκ. 13). Επιπροσθέτως, οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας, ότι αναδειχθείσα οριστική ανάδοχος υπέβαλε ελλιπές και ανακριβές ΕΕΕΣ, καθώς παρέλειψε να δηλώσει, ως υπεργολάβους της, ..., πλημμέλεια η οποία, κατά την προσφεύγουσα, αποτελεί αυτοτελή λόγο αποκλεισμού, πρέπει να απορριφθούν στο παρόν στάδιο, ως αβάσιμοι, διότι η παράλειψη ρητής πρόβλεψης στην διακήρυξη των αποδεικτικών μέσων, τα οποία θα όφειλε να προσκομίσει η ως άνω εταιρεία ... στο στάδιο υποβολής των δικαιολογητικών κατακύρωσης για να αποδείξει, ότι τα επιστημονικά στελέχη, που έχει δηλώσει προς πλήρωση του κριτηρίου 2.2.6 της διακήρυξης, συνδέονται με αυτήν με σχέση εξαρτημένης εργασίας ή με συμβάσεις ... δεν καθιστούν αυτομάτως το περιεχόμενο του ΕΕΕΣ ελλιπές και τους δηλωθέντες ... Περαιτέρω, αλυσιτελώς επικαλείται η πρώτη προσφεύγουσα, ότι δεν τυγχάνει εφαρμογής το άρθρο 102 του ν. 4412/2016, καθώς κατά το στάδιο ελέγχου των δικαιολογητικών κατακύρωσης εφαρμόζεται το άρθρο 103 του ν. 4412/2016 καθώς και το άρθρο 3.2 της διακήρυξης. Ως εκ τούτου, βάσει των προεκτεθέντων, ο έκτος λόγος της υπό κρίση προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός, ως βάσιμος, ενώ η υπόθεση θα πρέπει να αναπεμφθεί στην αναθέτουσα Αρχή για την άσκηση της αρμοδιότητάς της, σύμφωνα με το άρθρο 103 του ν. 4412/2016. (ΕΑ ΣΤΕ 37/2021, ΔΕφΠειρ Ν60/2021).

22. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, πρέπει η προδικαστική προσφυγή να γίνει δεκτή, να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη και να αναπεμφθεί η υπόθεση στην αναθέτουσα, κατά το σκεπτικό.

23. Επειδή, ύστερα από την προηγούμενη σκέψη, πρέπει να επιστραφεί το παράβολο, που κατέβαλε η προσφεύγουσα, κατά τις διατάξεις των άρθρων 363 του ν. 4412/2016 και 5 του π.δ. 39/2017.

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την προδικαστική προσφυγή.

Ακυρώνει την προσβαλλόμενη, κατά τα αναφερόμενα στο σκεπτικό της παρούσας, και αναπέμπει την υπόθεση στην αναθέτουσα Αρχή, ώστε να πράξει τα νόμιμα, κατά το σκεπτικό.

Ορίζει την επιστροφή του παραβόλου στην προσφεύγουσα.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 03 Φεβρουαρίου 2025 και εκδόθηκε στις 21 Φεβρουαρίου 2025, στην Αθήνα.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΓΑΡΥΦΑΛΛΙΑ ΣΚΙΑΝΗ

ΗΛΕΚΤΡΑ ΝΙΚΟΛΑΚΟΠΟΥΛΟΥ